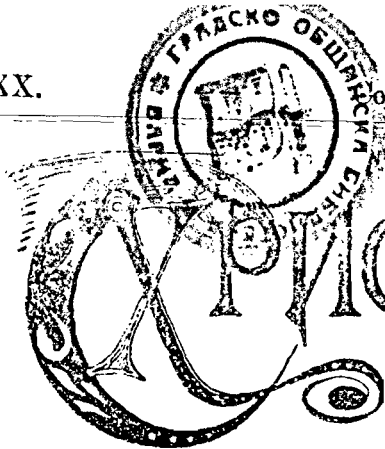

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
София, ул. „Врабча“ № 2.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплат.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
1. „Ни стѣпка по-далечъ!“	1	5. Теософията и християнството. Н. Хр. Боневъ	3
2. Въ защита на истината.	2	6. Домовладиката. — Разказъ.	1
3. Песня на развалинитѣ. Chateaubriand	4	7. Недѣлното училище	12
4. Азиль Ремисмюле. Л. И. Сѣчанова	5	8. Вжтрѣшенъ отдѣлъ	15

„Ни стѣпка по далечъ!“

Прѣдъ схватитѣ на Твойг' олгаръ
Дойдохъ отчаяно; Боже мили,
Да сложа тежки си товаръ:—
Прѣзъ скални урви, зной могили
Остаха ме и сѣтни сили.

Сама не мога вечъ
Ни стѣпка по далечъ!

Лутахъ се морно въ пустоти,
Дѣ нивга не трептятъ звѣзди, —
Запирамъ тукъ ... да съмне день
И ноцни мракъ се прѣсне ..
Изъ пѣтя, що минахъ, студень
Огъ вихри пламенъ гасне.

Не виждамъ, Боже, вечъ
Ни стѣпка по далечъ!

Отъ свѣтски шумъ, о Татко милъ,
Въ глава ли шеметъ се й завилъ,
Рѣка простирамъ, вижъ, земи я!
О, дай въвъ Твойта грѣдъ да скрия
Мечти рухнали, що събрахъ,
Катъ листи есенни на прахъ...

Безъ мощна Твоя рѣчь
Ни стѣпка по-далечъ!

Ти шепнешъ ми, — азъ слушамъ тихъ
Огзвукъ да сѣпва мъртви сили.
Огрѣйна ме и Твой усмихъ,
Стопли се радно духъ унили.

О, Боже мили,
Безъ Тебъ не мога вечъ
Ни стѣпка по-далечъ!

Въ защита на истината.

(По поводъ статията — „Държавата и инославнитѣ пропаганди“ въ „Църковенъ Вѣстникъ“ отъ 17 септември).

Цѣльта на „Христ. Свѣтъ“ не е да води постоянно полемика съ тогоязъ или оногоязъ; не, нашата задача е да прокламираме великитѣ истини на Христовото евангелие съ духъ на кротость и любовь; по на другата страна, ние чувствуваме, че ни е длъжностъ, когато се яви нужда, да се опълчимъ противъ неправдата, да издигнемъ гласа си противъ явната заблуда, въ която известни кръгове искатъ да вмъкнатъ общественото мнѣние, и да застаемъ въ фронта на борбата за защита на истината.

Водени отъ това чувство, ние намираме за не обходимо да занимаемъ четцитѣ на Христ. Свѣтъ съ нѣколко размишления въ свръзка съ статията на свещ. Цанковъ подъ надсловъ — „Държавата и инославнитѣ пропаганди“ публикувана въ 37-я брой на „Църковенъ Вѣстникъ“. Авторътъ захваща своитѣ филипки като стоваря тежки обвинения върху тѣй нареченитѣ инославни общини. Въ изразитѣ си той е толковъ буенъ и безпощаденъ, щото не обръщайки внимание на фактитѣ и доводитѣ, дѣха застъпаване и си служи съ надути и високопарни думи като нарича дѣйността на инославнитѣ общини „противодържавна“, „противонародна“ и „противо-институциона“. За „цѣлкупността на нацията си и зарадъ опаза трайното и самостоятелно съществуване на самата държава“, свещ. Цанковъ иска отъ правителството да изработи законъ, съ който да ограничи дѣйността на пропагандитѣ. Отъ употребата на тия страховити изрази явствува, че по мнѣнието на автора, инославнитѣ общини сж най-големото, най-опасното зло въ страната, по опасни, може би, и отъ терориститѣ, които чрѣзъ убийства и кървави революции търсятъ да прѣмахнатъ днешния строй, по-врѣдоносни и отъ стотинитѣ безбожници учители, които коренятъ вѣрата въ сърдцата на хилядитѣ български дѣвчица! Безъ да говоримъ за католицитѣ, ние българитѣ евангелисти съ праведно негодувание отхвърляме навесенитѣ обвинения като гнили и съвършено безосновни. Най-напрѣднатитѣ и висококултурни народи като Швейцария, Холандия, Германия, Велико-Британия и Америка не сж ли прѣдъ очитѣ ви? Тамъ католици и протестанти работятъ при пълна свобода, и кой умникъ би дръзналъ днесъ да обвинява еднитѣ или другитѣ въ подкопаване основитѣ на държавата или въ дѣйность насочена противъ „трайното и самостоятелно съществуване на самата държава?“ Но нека дойдемъ по-близу и нека земемъ примѣръ отъ двата намъ най-мили славянски народи — чехитѣ и руситѣ. По-големата частъ отъ цървитѣ сж римокатолици, а останалитѣ се числятъ къмъ реформираната или хуситска църква,

Питаемъ, ще се намѣрили днесъ чехъ, билъ той католикъ или реформиранъ, който да оспорва заслугитѣ на Хуса и неговитѣ подвижници, който да твърди, че нѣкога и сега сж хусититѣ работили противъ идеалитѣ и домогванията на чехския народъ? Въ Русия има повече отъ четири милиона штундисти и други евангелски християни, но кой е причинителъ на толковато убийства, сътрѣсенія и кървави революции въ Сѣверната Славянска Империя? Съ хиляди евангелски християни сж свършили мъченически живота си въ сибирскитѣ тъмници, но тѣ въ страданията си, освѣтъ молитва за Царя и за своя народъ, нищо друго не сж ни помислили да сторятъ противъ величието и трайността на своето отечество! Понеже свещ. Цанковъ не излиза съ факти и статистически данни на рѣцѣ да докаже че нашата дѣйность е противодържавна, противонародна и пагубна за трайното и самостоятелно съществуване на държавата, ние считаме неговитѣ голословия за злоупотрѣба съ свободата на печатното слово — нѣщо, което едно духовно лице никога не трѣбаше да си позволи.

Слѣдъ тѣзи прѣдварителни бѣлѣжки ние ще разгледаемъ едно по едно горчивитѣ, крайно неумѣстнитѣ и несправедливи оплаквания на свещ. Цанкова. Въ статията си авторътъ отива до такава крайность, щото да твърди че понеже за православната църква съществувалъ особенъ законъ, който опрѣдѣля правата и задълженията ѝ спрямо държавата, и понеже инославнитѣ общини функционирали безъ такъвъ законъ, „нѣмала граници въ правата си“ и дѣйствували безъ задължения, та всѣсто православната църква да бѣде господствуваща, тѣ заели положението на господствуваща. Огговаряме: това твърдѣние не почива на истината, то противоречи на самата дѣйствителность. Да, правата и отношенията на православната църква сж урегулирани чрѣзъ особенъ законъ, защото тя е привилегирована, държавна, господствуваща; тя е единствената църква, която се протезира отъ българското правителство; за издрѣжката на нейното духовенство и за построяката на православнитѣ катедрали, храмове и синодални палати ние българскитѣ граждани данъкоплатци даваме стотини хиляди и даже милиони левове. Прѣдъ тѣзи громки факти, които говорятъ сами за себе си, прѣдъ тѣзи грамадни суми издѣлвани за десетки години отъ държавното съкровище за издрѣжката на цѣлъ сонмъ служещи около Синода и Екзархията, какъ ви дава съвѣстъта да изопачавате истината и да заблуждавате общественото мнѣние? Но повече отъ това; защо „свещ. Цанковъ говори съ неопрѣдѣлени думи, защо не посочи какви сж тѣзи безгра-

нични права“ отнети на православната църква, а присвоени противоконституционно отъ инославни-тѣ общини? Защо не докаже съ факти и дѣла какви сж „своеволията“ и каква е „разложителната и своеволна дѣйност“ на евангелскитѣ общини у насъ? Благодарение, историята на евангелското дѣло е прѣдъ насъ, и тя ясно свидѣтелствува, че отъ освободителната война и до сега, нашитѣ религи-озни права и прерогативи сж се базирали единстве-но на пълната религиозна свобода осветена отъ конституцията и слѣдователно дѣйността ни никога не е могла да излиза вънъ отъ рамкитѣ на Осно-вния Законъ. Нѣщо повече; не само че не ни се е позволявало да своеволничимъ и угражняваме нѣкакви безгранични права, напротивъ на насъ, и духовнитѣ и гражданскитѣ власти сж гледали съ лошо око. Безъ брой пѣти ние сме били туряни вънъ отъ закона: едни отъ насъ безъ законни при-чини сж били уволнявани и изпѣждани, а за други учрѣжденията и службитѣ сж били недостъпни. До колко българитѣ евангелисти сж били изложени на систематични прѣслѣдвания ще се разбере отъ това, дѣто църковнитѣ и училищнитѣ власти сж прѣдпо-читали да назначаватъ и търпятъ въ училищата учители съ развалени характери, огавлени безбож-ници и рушители на религията, но отъ доброхарактер-нитѣ, подготвенитѣ и работливи евангелисти учители, тѣ сж се пазили като отъ огънь; къмъ тѣхъ се е гледало съ неприязнь и явна омраза. Прочее, дѣ е своеволието, кои сж безграничните права противъ които възстава свещ. Цанковъ?!

Но като става дума за особенъ законъ, който да урегулира отношенията на евангелскитѣ цър-кви къмъ държавата и другитѣ въпроизводни об-щини въ царството, законъ, който не противорѣчи на духа и буквата на конституцията, нека прибѣр-зае да заявимъ, че срѣщу такава законодателна наредба ние не само не сме се противопоставяли, но сме я и очиглаждали, и въ разни врѣмена прѣзъ близкото минало сме даже напомняли за изработ-ването ѝ. Отъ такъвъ законъ който въ нищо не накърнява свободитѣ ни, ние не се боимъ, защото той само добро ще донесе. А понеже разни ми-нистерства, които сж идвали на властъ, по едни или други причини и съображения не сж сторили нѣщо въ това отношение, *прѣди петнадесетъ години* българскитѣ евангелски църкви отъ Южна Бѣл-гария се събраха на съборъ въ столицата, и из-работиха за тая цѣль особенъ правилникъ, въз-приеха единодушно законоположенията му, и слѣдъ отпечатването му, религиозниятъ ни прѣдставителъ пастиръ М. Н. Поповъ ги прѣдстави за утвържде-ние на г-на Начевича, тогавашенъ министъръ на Външнитѣ Дѣла и Изповѣданията. За свѣдѣние на свещ. Цанкова и съмишленицѣтъ му, нека кажемъ, че при изработката на този правилникъ ние си послужихме съ Екзархийския Уставъ, отъ който

заехме цѣли членове и други приспособими на па-шитѣ църковни пужди законоположения. Между тѣзи послѣднитѣ е и членътъ който не допуска до бракъ лица, които сж по-малки отъ 18 или 17 години, които сж епилептични, слабоумни, сифилистични и пр., така че нека свещ. Цанковъ бѣде увѣренъ, че ние се съобразяваме съ правилника и до сега ни единъ отъ нашитѣ пастори не е дрѣзналъ да вѣнчава малолѣтни, епилептични, сифилистични и др. отъ която страна и да дойдатъ тѣ.

Сега е редъ да кажемъ и нѣколко думи въ пояснение и за евангелскитѣ училища, за които свещ. Цанковъ твърди, че вършили съ българскитѣ дѣца какво ли не, и че стоили падъ всѣкакви за-кони въ страната. На тѣзи вѣдѣтнически обвине-ния ние ще отговоримъ съ слѣднитѣ факти: 1. во нѣкои отъ тѣзи училища сжществуватъ още отъ турско врѣме, и като такива, тѣхнитѣ права сж запазени и неотемлими; па дори и до не бѣше това, пакъ сжществуването имъ е прѣдвидено отъ закона за Народната Просвѣта. 2. ро Отдавна въ нашитѣ частни училища е въведена програмата на народнитѣ основни училища, а класнитѣ училища въ Самоковъ и Ловечъ отъ години сж приравнени съ програмата на държавнитѣ мъжки и дѣвчески общеобразователни гимназии. 3. то Като основ-нитѣ ни училища, тѣй и класнитѣ (гимназиѣтъ) за-едно съ уреденитѣ при тѣхъ пансиони сж били винаги подъ надзора на окръжнитѣ и мин ерски инспектори. Не едно кратно тѣзи послѣднитѣ сж присѣдствували въ прѣподавателнитѣ стаи, ревизи-рали сж спалнитѣ и трапезаритѣ, та, не само сж имали случай да се увѣрятъ, че не се върши нѣщо безпѣтно съ българскитѣ дѣца, но сж си излизали дори очаровани отъ постигнатитѣ въ тия заведе-ния добри резултати. 4. До сега много нѣщо се е сторило за да се подигне ценза на учителския персоналъ, и да се удовлетвори, по този начинъ, всичкитѣ изисквания на закона.

На свещ. Цанковъ е много тежко, че протес-тантскитѣ училища се пълнятъ съ момчета и моми-чета, идещи отъ православни домове. Той страшно негодува за дѣто държавата не възложила прѣпо-даването законъ Божи на православни ученици въ тѣзи училища на православни учители. За щастие нашитѣ държавни мъже не сж намѣрили за добръ да прибѣгнатъ до тази крайно опасна и противо-законна мѣрка. И Словото Божие гласи, и здрави-ятъ разумъ диктува, че дѣцата прѣзъ малолѣтството си сж подъ контрола и управата на своитѣ роди-тели, и че не държавата, а тѣзи послѣднитѣ, трѣба да рѣшатъ кое училище ще посѣщаватъ дѣцата имъ, и кой ще имъ прѣподава законъ Божи. До-дѣто прѣподаването на върученното се възлага на невѣрващи учители и служи за гавра, а не за наставление, чудно ли е, че родителитѣ даесъ тре-перятъ за чадата си и сж готови да търсятъ ка-

толики и протестантски училища вътрѣ и вънъ отъ държавата?

Кѣмъ края на своята статия свещ. Цанковъ открива сжщинската болка на своето сърдце. Ни повече, ни по малко: той иска държавата да изработи законъ, съ който да стѣсни образуването на нови евангелски общини и отварянето на нови молитвени домове, а това не значи друго, освѣнъ отъ немане религиозната свобода на българскитѣ граждани, флагрантно нарушение на Конституцията. Не бѣше отдавна, когато Великото Народно Собрание заседава въ Търново по измѣнение на Конституцията, и благодарение на Бога, членътъ който гарантира свободата на свѣстѣта и религията за мнозина и за малцина, за всѣкого, остана непожтнатъ, и ще се намѣри ли днесъ законодателна камара, която да приеме единъ ретрограденъ подтиснителски законъ, какѣвто искатъ хората около Църковенъ Вѣстникъ? Късно сте се сѣтили отецъ Цанковъ!...

Chateaubriand.

Поезия на развалинитѣ.

У всички хора се крие тайно влѣчение къмъ развалинитѣ. Туй чувство се дължи на петрайността на нашето естество, на едно тайно сходство между развалинитѣ паметници и скоротечността на съществуването ни. Присъединява се при това и друга една идея, която разтуща нашата пребывающа кога съблюдамъ, че цѣли народи, хора понѣкога тѣй прочути, не сж могли да доживѣятъ малкото дни, обрѣчени намъ, неизвѣстни твари. И тѣй развалинитѣ проектиратъ великъ моралъ изсѣрѣдъ картинитѣ природни; когато изпъкнатъ тѣ въ пейзажа, напразно завръщаме погледа си другаде: окото сѣ ги дѣри и сѣ приковата върху имъ. И защо да не се сломи човѣшкия трудъ, когато и слънцето, което го озаря, трѣба единъ денъ да падне въ разгромъ отъ небесния сводъ? Този който го е поставилъ въ небесата, е единствениятъ, чието царство не досѣга никаква развалина.

Има два вида развалини: единитѣ сж дѣло на врѣмето, другитѣ — на човѣка. Първитѣ не прѣдвѣятъ нищо неприятно, защото природата се измѣня съ течението на годинитѣ. Ако вѣковетѣ произвеждатъ срутини, природата ги насипва съ пѣтъта; полуразтвори ли се нѣкоя гробница, тя поставя въ пукнатинитѣ гълбово гнѣздо: вѣчно занаята възпроизвежда, природата заобикаля смъртта съ най-сладки иллюзии за живота.

Вториятъ видъ развалини сж повече опустошения, отколкото развалини: тѣ мѣлятъ само за нищожество и липса на възвратителна мощъ. Дѣло на злощастieto, не на вѣковетѣ, тѣ приличатъ на бѣли коси, що прошарватъ главата на младежа. Човѣшкитѣ срутини сж по-насилетвени и по-пълни отъ тия на вѣковетѣ; вторитѣ застрашаватъ, първитѣ повелятъ. Когато Богъ, поради причини, които ни сж неизвѣстни, прибѣрза да навесе громъ въ свѣта, Той заповѣдва на Врѣмето да заеме своя сърцъ на човѣка и да гледа какъ въ мигъ на око се раз-

Послѣдното искане на свещ. Цанкова е и страшно, и скърбно и крайно глупаво — изунтско! Безъ никаква свѣнъ като духовно лице, той вуди държавата да прѣскочи границитѣ на своята свѣтска властъ и да настѣпи въ свещената област на свѣстѣта, за да държи смѣтка, кой и какъ трѣба да промѣнява убѣжденията си — отъ днесъ православие къмъ евангелизъмъ, а утрѣ къмъ безбожие, социализъмъ и анархизъмъ! Да се узакони таково ме роприятие би значило да се отворятъ вратата на религиозното лицемѣрие и да се повърнемъ къмъ духа и приомитѣ на срѣднитѣ вѣкове. Каквито и да сж възгледитѣ на клерикалитѣ около синодната канцелария, не е за вѣрване, че днешното правителство и Народното Собрание ще се подадатъ на мѣдруванията имъ. Въ всѣки случай ние ще стоимъ будни на позицитѣ си, готови да защитаваме правата си до край...

зорява туй, което природата би зела вѣкове да развали.

Разхождахъ се единъ денъ задъ Люксембургския палатъ и се отзовахъ близу до самата Шартроза, възгѣвана отъ Фонтана. Забѣлѣзахъ една църква, чиито покривъ бѣ издѣненъ, оловнитѣ позорчни дробинки бѣха изтрѣгнати и вратитѣ затворени съ възправи дѣски. Поголѣмата частъ отъ другитѣ сгради на манастира не съществуваха вече. Разхождахъ се дълго изсѣрѣдъ надгробнитѣ камѣни отъ черъ мраморъ, прѣнати тукъ и тамъ по земята; едни бѣха съвършено ступени, други показваха още нѣколко остатъци отъ епитафи. Влѣзохъ въ вътрѣшната частъ на манастира: двѣ диви сливи растѣха измежду високи буренапи и срутини. По стѣнитѣ се виждаха лаяния полукаличени, които изобразяваха живота на свети Бруно, единъ слънчевъ часовникъ бѣ останал на връхлетистъ църковенъ зидъ, а въ светилницето, намѣсто упокойния химъ, що се е възнасялъ другъ пѣтъ въ честъ на умрѣлитѣ, чуеше се да скърца сѣчивото на работника, който прѣтъриваше надгробнитѣ паметници.

Мислитѣ, които ме обладаха въ онуй мѣсто, сж присѣщи всѣкому. Излѣзохъ си съ разбито сърдце и се задълбочихъ въ ближното прѣдградие безъ да зная кѣдѣ отивамъ. Нощта приближаваше: Минувайки верѣдъ двѣ стѣни въ една пуста улица, неочаквано звуци отъ органъ уловиха ухото и думитѣ на свещената пѣсень *Laudate Dominum, omnes gentes* (Хвалете Господа, народи вси!) излизаха изъ задната частъ на една близка църква; празнуваше се осмодневника на Светото Причастие. Невъзможно е да се опише вълнение, което възбуди у мене тази религиозна пѣсень; стори ми се, че гласъ отъ небето пошепна: „Безвѣрни християнино, защо губишъ надежда? Нима мислишъ, че измѣнямъ планетѣ си, както хората; че занемарямъ, защото наказвамъ? Намѣсто

да винишъ постѣжикѣ ми, подражавай тия моп върни служители, които благославятъ надъ ударитѣ на рѣката ми дори и остаткитѣ, които тапчѣа.

Вѣдоохъ въ църквата тъкмо, кога свещеникѣтѣ благославяше. Вѣдни жени, старци, дѣца бѣха колѣнячили. И азъ паднахъ въ мигъ на земята посрѣдъ тѣхъ; сълзи рукаха отъ очитѣ ми; и си казахъ въ тайнитѣ сърдечни: Прости, о Господи, че възнегодувахъ да видя единъ твой

храмъ тѣй опустошенъ; прости колебанията на моя умъ! Самъ човѣкъ не е нищо друго, освѣнъ ерутена сграда, отломъкъ печаленъ отъ грѣха и смъртта; любовта му е хладка, вѣрата разкладена, благотворността ограничена, чувствата непълни, мислитѣ недостатѣчни, сърдцето разбито, — всичко у него е само развалини.

Изъ „Гения на християнството.“

Люба И. Съчанова.

Впечатления отъ азила Ремисмюле и околността.

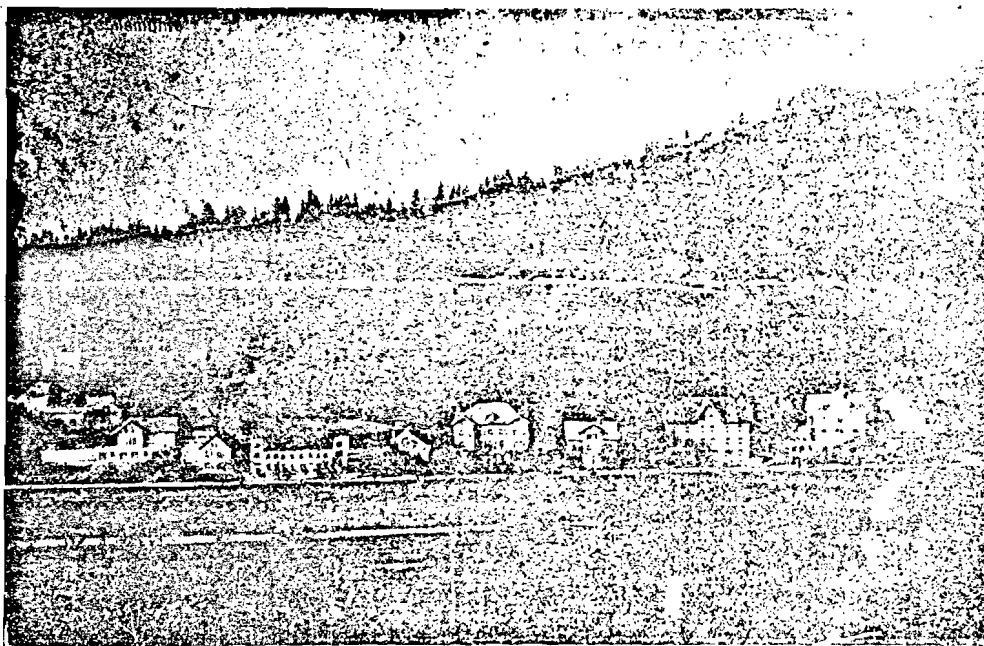
На пътъ за Ремисмюле.

„Иди на отпочивка въ Ремисмюле“, ми писа първата българка, която откри тоя чаровенъ кѣтъ въ цюрихския разклонъ на Алпитѣ. „Remismühle“, прѣвеждамъ си азъ, това ще каже „успокойно воденично коло“. Прѣкрасна идея! Ще отида, значи, въ нѣкое планинско кѣтче, дѣто, намѣсто нервното скрибудане на трамвая, ще ми пѣятъ борьетѣ славна пѣсень; ще се ширятъ успокойни полянки вмѣсто безчетни прозорци на съединенитѣ здания; ще ме милва свѣжо априлски вѣтрецъ и ще ми шепне въ листакъ мелодии отъ другъ свѣтъ... Да вървя! Въ университета въздухътъ ме души; професорскитѣ фигури се мѣркатъ зловѣщо: тѣ напомнятъ само отвѣчания свѣтъ на безчувствени идеи; а въ града — рѣмжило отъ безспиренъ стремъ да се постигне вѣчно недостижимото задоволство. „За одихъ въ Ремисмюле“ говорятъ и прашнитѣ томове въ библиотеката. О, какъ охотно ще се прѣлистятъ тѣ край нѣкой ручей въ планината! И тръгнахме дружно да се скриемъ въ затишъето на „успокойното воденично коло“.

На пътъ за Цюрихъ смислихъ пакъ и пакъ всички скѣдни познания, що имахъ за Ремисмюле. Влакътъ виеше край сребристото Нюшателско езеро, а азъ си въобразявахъ малка нѣкоя старо-модна къщичка съ разхлапани прозорци, може би, и продъненъ подъ, но какво отъ туй, ако е скрита нѣйдѣ далечъ отъ шума на свѣта съ гигантски борѣе за ограда и едно воденично коло да пѣе глухо тѣтъкъ въ дола?

Но смисляхъ и друго. Въ това тихо кѣтче, казваше моята мила откривателка, се е отстранила графиня Пюклеръ (von Pückler), произходяща отъ чута германска фамилия. И въ замѣна на блѣстящо общество, тамъ е намѣрила тя по-цѣнно богатство: Бога въ природата и безбръенъ случаи да облектава страдалци.

Заминавахме Винтертуръ въ цюрихския кантонъ. Въ малкия селски влакъ навлѣзоха хора отъ по-груба материя: червендалести, съ набити мускули, съ дълбоко врѣзани бръчки около очитѣ и устата. Женитѣ носятъ напѣстрени съ ярки цвѣтове старомодни шапчици, които, обикновено поставяватъ въ интересенъ наклонъ надъ примазненитѣ грижливо коси, що спадатъ отъ двѣтъ страни на

червенитѣ бузи и свършватъ стѣгнато въ опънати клупъ надъ тила. А мажеетѣ напомнятъ по въпкѣшностъ Линколна и неговия свѣтъ: съ впити страни, обраснали само по крайнитѣ, съ възпѣнали ябълчни кости, съ малки, проникателни, по добродушни очи. Нѣщо бѣло около врата напомня колосана яка, на която отверстие между двѣтъ дълбоко подгънати части е толкозъ голѣмо, щото адамовата лична костъ се лири на произволъ. Но и тѣхнитѣ груби обувца, старо-модни дрехи, и краснорѣчивиятъ отпечатѣкъ на слѣнчевъ лучъ и планински рѣзѣкъ въздухъ по лицето и рѣцѣтъ, но най-вече добросърдечиятъ имъ наивенъ погледъ и свойственитѣ тѣмъ съ енергични артикулацион езикъ, — всичко туй ми носѣше първия лѣхъ отъ планината, въ чиито дигли се крие нѣйдѣ Ремисмюле. И очакванията ми за славната борова гора и богупосветения ликъ на графинята се сливаха въ едно и също сублимно чувство.

Когато минутно слѣзохъ на малката гара „Remismühle“, четохъ пакъ и пакъ полузамръженитѣ букви на надписа, за да се увѣря, че въ дѣйствиелностъ съмъ пристигнала въ вълшебния мой кѣтъ. Отъ добрия слуга, що ме посрѣщна привѣтно, узнахъ, че не отивамъ въ малка нѣкоя незнана къща, а въ „азила“ — грамадно убѣжище за страдалци. Но тая първа вѣстъ ме разочарова: защо да срѣщна пакъ хора, които да рушатъ съ охканията си дълбокото затишье въ „моята“ планина, на която искахъ да чуя хармонния пулсъ въ самота поне еднажъ, въ единичното присѣствие на светата графиня Пюклеръ? Но, вървѣйки пѣзъ кривулиста пѣтечка въ проломъ грандиозенъ, стигна ме вълна отъ Божи планински лѣхъ, сътихъ да ме обгръщатъ любвеобилно крѣпки нѣдра и съкашъ, да мълви ефиренъ гласъ, че въ тоя безграниченъ Божи пригръдъ се крие за милиони разтуха, обичъ, тайнственъ шепотъ съ Невидимия. . . И въ тая минута се откриха цѣла редица красиви здания въ подножето на планината. И чухъ да шуми гората, и да бучи въ дола Тьосъ рѣката; и, омаяна до себезабравя, не отидохъ да дпря въ Ремисмюле „успокойното воденично коло“.

Въ азила.

По дългата алея край азила се показва отсрѣща стройна жена, възпѣлна, най-скромно облѣчена, безъ никаква претенция за прическа освѣтъ пригладени коси надъ грамадно чело, но съ блѣстешъ, леко засмѣвъ погледъ и нѣщо тайнствено въ цѣлата ѝ вънкашностъ.

— Графиня Пюклеръ? запитахъ радостно и прибързахъ да стисна ржката ѝ. Да, това бѣ самата графиня, дошла да ме привѣтствува въ азила. Опознанството стана бърже: въ мигъ почувствувахъ, че се намирамъ въ присѣствието на високо морална личностъ. Тя говорѣше малко: остави ме да изкажа своята възхита отъ живописната мѣстностъ, отъ планинския чистъ въздухъ, отъ чудни тѣ борье, отъ милата синева небесна, тѣй успокоителна въ тоя кѣтъ; тя ме остави да говоря, да говоря до насита. А между туй бѣхме влѣзли въ азила и въ самото здание, дѣто щѣхъ да гостувамъ. Първото ми впечатление отъ тоя домъ бѣ неземна, дори заслѣпителна свѣтлостъ. И съ благовѣйство пристѣпяхъ по безупрѣчно чиститѣ стѣпала, по лѣеналитѣ коридори, чиито стѣни красѣха библейски надписи. Верѣдъ тая неподобна чистота, верѣдъ туй хармонно съчетание отъ найнѣжни краски по стѣни и подъ, и верѣдъ тая свѣтлостъ небесна, що лѣха при веѣки отворѣ, стори ми се да внасямъ единствения дискорденъ элементъ отъ градски досѣгъ.

Графинята ми посочи голѣма слънчева стая съ просторна веранда прѣдъ южния прозорецъ. И тогазъ си тихо отмина тя. Остави ме сама въ моето светилище. Но скоро се увѣрихъ, че не бѣхъ сама: около верандата и прозорцитѣ се редѣха великолѣпни борье — цѣлъ снопъ мили другари. И люшнаха дражно глави къмъ мене и сетнѣ подѣеха ведно съ хиляди други пѣсенъта на деня. Тоя привѣтъ ме трогна до сълзи. И отъ тържественния тѣхенъ химнъ уловихъ звуци като тия: „Дошла си тука на света земя. Прѣклони глава и хвали Бога!“ . . .

Въ стаята си послѣ намѣрихъ въ рамка слѣднитѣ думи:

„Азиль Ремисмюле“ (Кантонъ Цюрихъ), убѣжище за венчки, що търсятъ убѣжище и тишина; домъ за вси страдалци, които очакватъ само отъ Господа оздравяването си. Такива ще намѣрятъ тукъ самостояна стая, два пати на день религиозни служби, четири пати сложена трапеза. Цѣната за пансиона седмично е отъ 16 лева надолу, споредъ стаята. Зданията принадлежатъ Господу; ето защо приемъ ще намѣрятъ тукъ само ония, които сж дошли да се срѣщнатъ съ Бога. Горниятъ адресъ е достатъченъ за писма и телеграми“.

Излека здрачъ забуляше вече. Гората отдалячъ почна да синѣе. Още пробиваха въ гжсталака тукъ-тамъ слънчеви лѣчи, а вишинето, обърнато къмъ западъ, сияеше въ румѣнѣ. Излѣзохъ на верандата. Тишина вредъ. А кадѣ ли сж стотинитѣ отъ азила? Чуе се само Тьосъ да шуми въ дола и гората да пѣе. Пѣтечкитѣ, що водятъ отъ едно здание въ друго и къмъ планината, сж празни. Но скоро се зачу громко пѣние. Напѣвътъ бѣ религиозенъ, хвалебенъ. И въ тоя откликъ на мажкп и женски гласове въ унисонъ, шумътъ горски и рѣвътъ на рѣката прибавяха, съкашъ, буйни басови ноти. Хармонумътъ спрѣ; и отъ насрѣщното здание надъ чийто входъ поедро изваяни букви прочетохъ „Снонъ“, излизаха възхитени богомолци. Нѣкоп отъ тѣхъ се подпираха на тояжка, а други най-сетнѣ изнесоха на рѣцѣ и поставиха въ прѣвозни колички. И пѣтечкитѣ край зданията се напѣлиха, и по тъмнитѣ алеи въ гората се мѣрнаха самотни фигури. Но никакъвъ глѣчъ. Даже, когато би звонъ за вечеря и на тѣли влѣзохме въ голѣмата свѣтла трапезария въ зданието „Ветиль“, чудна тишина! Гледамъ, по лицата на нѣкои отъ монѣтъ съсѣдки се чете дълбока скърбъ, други неволно изявяватъ силни физически страдания, но болшинството изглежда въ цвѣтуще здраве. Тия, послѣднитѣ, смислихъ, сж дошли тукъ съ единствената пѣль да срѣщнатъ Бога. И ето защо, запознанства не ставатъ, етикеции градски се избѣгватъ. Веѣкой ождѣ да чуе въ затишъето Божия гласъ, и съцилъ, (дребна тваръ!) въ скиния Господня край модеренъ Хоривъ, да шепне на Създателя туй, що не може съ никое земно сжщество да сподѣли.

На утрото ме събуди продължителенъ птичи хоръ. Малкитѣ горски птичета чуруликаха, съкашъ въ оркестръ на сладкопойни косове. Славни зори! Гората току-речи не шуми. Борьетѣ надни-

чатъ радостно къмъ изтокъ и пѣсенъта имъ замира въ шепотъ. И пакъ чухъ да се пѣе въ „Сионъ“. Дали ще е хвалебна служба прѣди изгрѣвъ слънце? Узнахъ по-късно, че всѣка сутринъ прѣди 6 часа всички слуги и слугини отъ азила се събиратъ въ „Сионъ“ на молба. Сама графинята много често се молила съ тѣхъ. Горѣхъ отъ нетърпѣние сега да влѣзна и азъ въ „Сионъ“ и да чуя графинята да се моли.

Но априлското слънце бѣ оживило гората. Сладкъ аромъ отъ пролѣтенъ сокъ пълнѣше въздуха. Една отъ слугинитѣ ми глухо каза, че на двѣ минути отъ азила се застига по известна пѣтечка вишинето на хълма. Отъ тамъ се вижда, казваше, цѣлата бѣлоснѣжна верига на бернския Оберландъ; тамъ всѣка сутринъ, продължи тя по-тихичко, графинята прѣкарва поне единъ часъ въ самотна молба. Послѣ се прѣдава на длъжноститѣ си въ азила и слѣдъ обѣдъ на 5 часа отива да се моли въ „Сионъ“ съ всички гости.

Когато смисля и сега за моя пръвъ поклонъ на Оберланда отъ Ремисмюле и за първата въ „Сионъ“ молитва на графинята, на която бѣхъ зрителка, прѣнасямъ се въ единъ отъ най-блаженитѣ дни въ живота си. Считаю ония моменти за същински „екстазъ“ въ смисълъ на Плотиниовата философия. Но Плотинъ отъ III вѣкъ, безъ да познава Христа, говори само за тръ или четиръ случая, когато е достигналъ слѣдъ дълги усилия туй душевно щастие, именно, да се изтръгне свършено отъ материалния свѣтъ въ време и пространство, да литне духомъ въ сфери далечни, дѣто е Богъ и тамъ да го съзерцава въ такова единство, да се наслаждава тѣй отъ присѣтветието Му, щото земниятъ духъ (казва Плотинъ) се слива съ Божия и е невъзможно да се разпознаятъ единъ отъ другъ. Но за християнина подобно състояние душевно не е рѣдкость, защото „Богъ е любовъ“, а не вѣщия „Върховенъ Разумъ“ (ὑπερνοῦς ἀπὸ διάνοιας) на Плотина. Наистина, че християнската религия, е *практична* религия, приложима въ всѣкидневния животъ, но тя изхожда отъ видѣния, вродѣ Плотиниовия екстазъ, или по-добрѣ, отъ видѣния чрѣзъ които, казва Bossuet, „ще се роди въ душата вѣчна и ненаситна любовъ, за да стане Богъ всичко за насъ и въ насъ“. (*Elevations à Dieu*).

Тѣй си обяснявамъ екстазнитѣ чувства въ оня априлски незабравимъ день. Още кога бързахъ по горската зигзагъ пѣтечка да застигна по-скоро вишинето, сѣтихъ, че въ планинския лѣхъ ме досѣга нѣжно Божи дѣхъ. И отстранихъ се пѣтьемъ въ гора съ чудно правилни алеи, дѣто величието на боретъ ме особено привлѣче. Ахъ, мира, дълбокия миръ, що диша гората! Чуе се тамъ най-ясно туптежа на Божието любвеобилно сърдце. И се прѣмахва бездната между „плѣтеки и бездушни организми“. У тия борѣе гигантни, шепнѣхъ си азъ, що вирятъ глави къмъ Оберланда и вѣчно се кланятъ на Бога, туйти животъ по-грандиозенъ отъ моя дребнавъ и тѣй суетенъ въ града. Застанала край единъ отъ тия изполини, едва долавяхъ съ погледа китния вършецъ, що се люшка грациозно и слива тъмноемни краски въ модрия фонъ. Божия величественъ храмъ! За колоници се редятъ живи сѣщества съ ваяния отъ Божия пръстъ. Олтарьтъ е високо въ синевата, а пѣвческиятъ хоръ — на върхъ дървесата. Тишина... и напѣви невняти. Ето защо Ветховенъ захвър-

лялъ нотъ, скривалъ се въ гората да улови нѣколко вѣчни акорди и ги прѣдаде въ безброй напѣци.

Прѣзъ една пролука се мѣрна въ хоризонта частъ отъ бѣлоснѣжната гърбина на алпийския Оберландъ. Въ минута бѣхъ на вишинето и се дивѣхъ на цѣлата верига медени върхове. Колкото повече ги гледа човѣкъ, какъ царятъ въ небесата надъ облаци и вихри, толкова повече самъ той копнѣе да се издигне високо и по-високо. И нѣкаква чудна сила му се дава да се катери по скали и недостъпни висоти, да пълзи къмъ ония зѣмни върхове, подноже на Божия тронъ.

Прѣбродяхъ оня день върхъ слѣдъ върхъ съ ненаситенъ жадъ за по-голѣмъ просторъ. Стигнахъ неусѣтно хълма *Schauenberg* (върхъ, отъ който се види на широко), отъ чийто географиченъ показалецъ останахъ удивена: сочеше на една страна Боденското море, а на друга — Люцернъ съ Риги. И въ дѣйствителностъ, слѣдъ като слънцето се обърна къмъ западъ, провидѣ се татѣкъ въ далечния хоризонтъ сиво-синя площъ (Боденъ), а къмъ юго-западъ познахъ Риги, отъ дѣто въ другъ случай бѣхъ за пръвъ пътъ поздравляла Юнгфрау. А тия пътъ не можехъ да се порадвамъ на милата, дѣвствена Юнгфрау! Тя царѣше надъ всички други въ безмълвно величие. Около нея се тѣсно притискатъ Айгеръ и Мюнхъ, на лѣво се редятъ снѣжнитѣ зѣбери на Курфюрста. Сложихъ глава на зелената трѣвица: медката доби нелепъ видъ. Ни единъ облакъ да забуни грандиозния ширъ! Между свѣтлата синева небесна и дълбокомодрия фонъ на далечнитѣ планини се чертае въ заслѣпителна бѣлота по цѣлия крагзоръ върхитъ алпийски масивъ; отъ него околото хармонно прѣминава въ всички оттенѣци на пролѣтенъ шаръ по гори и поля. — О, хармонно дивна, родителко на хубостта, създания сме твои и ние, защото се губимъ въ тебе и сѣщаме, че туптежътъ на сърдцето ни е само екъ отъ вѣчния пулъс на Създателя!

По Юнгфрау падаше леко румѣна (*Alpenglühung*) отъ слънцето въ западенъ наклонъ. Но трѣбаше да бързамъ да се намѣря на 5 часа въ азила. Когато влѣзохъ малко късно въ „Сионъ“, всички бѣха колѣнчили на молба. До олтаря личеше стройната фигура на графинята, облѣчена въ черно. И тя бѣше колѣнчила. Влѣдотъ ѝ лице озряше въ профилъ трепетенъ свѣтликъ отъ западното слънце. Прѣзъ грамадниа прозорецъ надничаша борѣе; а между клоунитѣ се виждаше синевата късѣ отъ небето. Тя се молѣше високо и думитѣ ѝ се разнасяха въ залата като поти отъ тиха музика. И говорѣше тя съ такава утѣра, че Богъ е близу и чуе всѣка пейна въздишка, щото присѣтветието Му стана реално, дори осезателно за насъ: почувствувахме се скрити въ Него, оживени отъ Духа Му, ... частъ отъ Него.

Гласътъ на графинята заглъхна. Една струя слънчеви лъчи трептѣеше по грамадната художествена картина надъ главата ѝ: Неусѣт Христосъ въ навечерието на смъртната своя агония, застава правъ въ самотно мѣсто, се моли за ученицитѣ Си. Дигналъ рѣшително рапъ къмъ небето въ усърдна молба, Той вижда какъ отъ горѣ пада свѣтълъ облакъ да прѣмине въ сяненъ разрѣзъ по цѣлото Му тѣло. И въ тая минута на пълно съединение съ Отца, Христосъ шепне: „Отче“

тѣзи, които си ми далъ, искамъ дѣто съмъ азъ, да бѣдатъ и тѣ съ мене*.

А свѣтлинъ облакъ мина въ дѣйствителностъ отъ Христовото лице по онуй на графинята; мина той, по-блѣдъ, и по лицата на богомолцитѣ. Свѣщень трепетъ ни обзѣ и въ здрача стоехме вси колѣнничили, трогнати до сълзи.

Но трѣбаше да видя въ разстояние на петѣтъ блажени седмици, които прѣкарахъ въ Ремисмюле, молитвата да върши чудеса. Всѣка срѣда отъ 2 до 5 часа слѣдъ обѣдъ болни влизаха въ Сионъ да полагатъ ржѣ върху имъ и да се молятъ за тѣхното оздравяне. Страдалци, за които се е опи-

тала всеу всѣка лѣкарска помощъ, отиватъ въ Ремисмюле при ония светци Божи съ пълна вѣра, че тамъ ще намѣрятъ цѣръ и за душитъ, и тѣлата си. Двѣ жени изцѣрѣха отъ дългогодишни болести, докато бѣхъ азъ въ азила. И какъ хвалѣха Бога, и съ какви сѣйни лица отиваха сами въ „Сионъ“ вмѣсто да бѣдатъ прѣвозвани въ колечки! „Болестъта ни остави незабѣлѣзано“, казваха тѣ. „Богъ се докосна до насъ и ние изцѣлѣхме“.

Света земя. Иерусалимъ, щѣ нарека онуй чаровно кѣтче въ цюрихския кантонъ — азила Ремисмюле.

Свободна трибуна.

Християнство и теософия.

(Продължение).

И така, подиръ всички тия прѣдварителни обяснения, нека видимъ какво учи теософията въ общи черти, като помнимъ, че всичко това не е умозрителна наука, хипотеза, теория, а една психично научна придобивка, знание, което, като се прѣподава въ вѣтрѣшната школа, подлага се и на провѣрка чрѣзъ наблюдение. Ясновидството е едно ново срѣдство за използване на незнаниято, и проглежданията въ духовния миръ сѣ двустепенни: 1. астрално-психично и 2. небесно-духовно. Онова, което стои надъ човѣшкитѣ способности въ духонаблюдението, приема се за достоверно отъ уста на ухо въ иерархията на небесния миръ.

1. Човѣкътъ — споредъ теософията — е една ипостасна (тронна) духовна сжщностъ, искра отъ великия животъ на Бога, и тя може се изрази нагледно като трижгълникъ $\triangle$, макаръ въ сжщностъ формата му да е яйцеобразна. Тая духовна сжщностъ има три начала: атва, будхи и манасъ = всемирностъ, христостъ и мъдростъ.

2. Тая духовна сжщностъ на човѣка е въ зародишъ, отъ който животътъ трѣба да произрасте до пълна мѣрка, за да влѣзе изново въ великия животъ на Бога. Това произрастване е животътъ и за него е приспособенъ мирътъ, видимъ и невидимъ.

3. За да се прояви този атмиченъ животъ въ низкитѣ полета, той приема върху си, така да се каже, облѣкла: първото отъ небесния миръ, чрѣзъ което се проявява като сърдце (душа) и третото — физическото тѣло. Неговиятъ процѣтъ е законътъ за еволюцията на духа и материята.

4. Когато човѣкъ умре, той само мѣни тѣлата на своята проява, като ги изоставя постепенно. Като изоставя физическото тѣло, заживѣва въ мира на покаянието съ външна дреха (тѣлото на чувствата и желанията); като изостави слѣдъ очистиането си тази дреха, заживѣва въ всемира на ангелитѣ и праведниците (рай), а когато и тамъ (слѣдъ 1500 до 2000 години) изостави умствената дреха, приема въ себе чистата придобивка на духа, както единъ капиталъ приема лихвитъ въ края на годината. Слѣдъ това, засиленъ съ тая придобивка, наново приема облѣкла отъ небесния, душевния и физически минове и подема наново еволюцията си. И така, животътъ слѣдъ животъ слѣдватъ до дѣто духътъ стигне своя пълень развѣтъ въ свръзка съ земния животъ; стигне ли го, грѣховната природа (смъртъта) е побѣдена и човѣкътъ вече не се ражда, а остава въ небесния миръ, като вѣченъ животъ. Тогава ставалъ „свѣтрениъ, синъ на видѣлната, спасенъ“.

Когато ученикътъ на „иога“ прогледа — казва Теософията — той вижда душата на човѣка — астралното тѣло, както го наричатъ — и мира на душитъ, очаквателното мѣсто (както го наричатъ нѣкои евангелски секти), чистилицето (споредъ католическата черква), камалока (споредъ индицитѣ). Душевниятъ прогресъ на всѣки човѣкъ е видимъ, защото всички чувства на хората добри и зли и прѣобладающия характеръ въ настроението се рисуватъ съ разни цѣтове. Добрата и чистата душа ибана много приятни цѣтове и се ясно очертава, а лошата, напротивъ, като избива тмни и груби бон, има и едно полуживотинско очертание. Поради това и мира на душитъ има нѣколко състояния, на които се приспособява всѣка душа споредъ естеството си. Адътъ е най-низкитѣ мрачни и животински състояния и грѣшникътъ намира туку плодотѣтъ на нечиститѣ си чувства, желания и дѣла. Но колкото и да е нежелателно и мъчително това състояние, духовното самосъзнание очистива лека полека и човѣка като излиза на по-чиста и духовна сфера, повдига се и отива къмъ духовното, къмъ небето. Така щото изживѣе ли човѣкъ врѣмето за своето очистиане, той захвърля тая обвивка и минава въ идейния миръ, въ мира на праведниците.

Прогледалиятъ „иога“ вижда, какъ човѣцитѣ, когато спятъ, се икпчватъ изъ физическото си тѣло и се носятъ несъзнателни въ мира на душитъ, посрѣдъ умрѣлитѣ; а послѣднитѣ, на които душитъ сѣ прѣнаредени, съзнателно посрѣщатъ спящитѣ и разговарятъ съ тѣхъ, и научаватъ отъ тѣхъ нѣщата, които ги интересуватъ. Нѣщо повече: прогледалиятъ „иога“ вече не е като спящитѣ несъзнателенъ ношъ, а е напълно съзнателенъ за всичко, което го окръжава, както е въ физическото си тѣло.

На астралното поле, мира на душитъ, „иога“ срѣща много сжщества отъ друга еволюция — ангели, слѣзли да помагатъ тамъ, елементи (дяволи), създания въ всѣ какви форми и образи, създание на самитѣ човѣци по силата тѣхнитѣ добри или лоши чувства прѣзъ земния животъ; дори мирътъ, ако и да е отъ свѣтлина, си има всички състояния на земята — твърдо, точно и въздухообразно.

Духовно прогледалиятъ „иога“, не психично прогледалиятъ, сега вижда умственото тѣло на човѣка и различава духовния прогресъ на всѣки човѣкъ, както по очертанията, така и по неискано приятнитѣ цѣтове на тѣлото. Той вижда живота на праведниците и ангелитѣ и цѣлъ миръ отъ неизразима хубостъ.

Ясновидството — споредъ теософията — не е нѣкакъвъ изключителенъ даръ, а е една естествена послѣдница на двѣ нѣща: или на много строгъ, чистъ, светъ животъ, какъвто сж водили светитѣ хора и пророцитѣ, когато духовнитѣ сили ускорено се развиватъ, или методично обучение въ посоката на вътрѣшния животъ. Всѣки могълъ да пробуди духовното си виждане, но не всички въ еднаква степенъ. Всички хора единъ день въ бъдащитѣ си идвания на земята щѣли да станатъ ясновидци по силата на еволюцията си, а тия, които сега проглеждатъ „ногитѣ“, сж просто съкратили тая еволюция съ усилие въ духовното подемане,

Нека видимъ сега кои мѣста въ Евангелието се иматъ прѣдъ видъ, когато теософитѣ искатъ да видятъ еднаквостта въ учението на християнството и будизма по въпроса за живота на духа, ако не за И. Христа.

За отличия животъ, духовната сжщностъ на човѣка, ап. Павелъ говори въ 15 гл. на I-то послание къмъ коринтянитѣ, особено въ стихъ 47: „Първиятъ човѣкъ е отъ земята (прѣстенъ), вториятъ човѣкъ, Господъ отъ небето“. Апостолътъ отива отъ плътното къмъ вътрѣшното както обикновено се говори.

Умственото тѣло, въ което се проявява човѣшката сжщностъ, се подкрѣпя отъ теософитѣ съ думитѣ на ап. Павла въ сжщата глава, стихъ 40: „Има и тѣла небесни, има и тѣла земни; друга е обаче славата на небеснитѣ, друга е на земнитѣ“. И понеже обикновено, когато говори за духа на човѣка, теософията говори общо за антмичния и умствения животъ, като цѣлокупно, то и апостолътъ се изказалъ така въ I-то пос. къмъ солунянитѣ, гл. 5. 23: „Да се съхрани цѣлокупенъ духътъ ви, и душата, и тѣлото безъ порокъ“.

Астралното тѣло или душата, като отдѣлно отъ духа и подлежаще на очистиане и разпадане, се подкрѣпя съ послѣдния стихъ и още съ гл. 4. 12 отъ посланието къмъ Евреитѣ: „Божие слово е живо и дѣятелно, по-остро отъ мечъ и дѣйствува върху човѣка до раздѣлянето на душата и духа“.

Произрастването на духа или еволюцията на живота теософитѣ виждатъ въ указанието на И. Христа „Бж-

дете съвършени, както е съвършенъ Отецъ Небесни“. И въ ап. Павелъ — Римл. 8:19: „Всичкото създание очига откровението на синоветѣ Божии“. Сжщата глава, стиховетѣ 22—23: „Всичкото създание съвокупно въздиша и не на мжки даже до нинѣ. И не само то, но и ние, които имаме начатѣкъ на духа, очигадеме усиновлението“.

Прѣраждането изъ животъ въ животъ теософитѣ обясняватъ съ това, че не може да се заговори въ началото на християнската ера за вѣчния животъ въ духа, ако не е имало прѣраждане. Щомъ се говори, че Христосъ е първороденъ изъ мъртваитѣ то мъртвитѣ сж подвластни на смъртта и грѣха, сирѣчь, на прѣраждането. Само „който побѣди, той ще стане стѣлбъ въ храма на моя Богъ“.

„Спасението“, което теософитѣ приематъ като побѣда надъ прѣражданията, като плень разцвѣтъ на духа, основаватъ на Христовитѣ думи: „Мнозина сж звани, но малцина избрани“. И на ап. Павловитѣ (Еф. 4:13): „Доклѣ достигнемъ всица въ единство на вѣрата и познанието на Сина Божии въ съвършенъ мжжъ, споредъ Христовата пълнота“.

И така отъ всички бѣгло казано до тукъ (страницитѣ на списанието не позволяватъ да развиемъ въпроситѣ) става ясно, че християнството е благовѣстувание на Господа Исуса Христа, като мировъ Спасителъ, Синъ Божии, а теософията е наука за духа. Християнинътъ казва: новиятъ и живиятъ пътъ за спасение е Христосъ, плътно битъ между насъ, разпнатъ и възкрѣсналъ и мистически зачатъкъ у насъ по силата на Духъ Свети, чрѣзъ вѣрата и живота въ Христа; а теософътъ казва: древниятъ пътъ е въ тебе, древната мъдростъ — въ Индия; самосъзнай се като духовна сжщностъ, искра отъ Логоса, отъ Словото т. е. отъ Христа на небето.

Едно и сжщо ли е това учение или сж различни? Дѣ се оближаватъ и дѣ отдалечаватъ, кое е полезното въ двѣтъ и кое безполезно? Ето кое е важното въ прѣплетането на мъдростта. „Всичко изпитвайте, доброто държете“, казва апостолътъ.

Н. Боневъ.

Домовладиката.

(Прѣводъ отъ английски).

(Продължение).

ГЛАВА II.

Двѣтъ сестри.

Региналдъ Калонеръ и приятелътъ му Максъ Лесли бѣха застанали край огъня въ залата съ лица свѣтнали отъ блѣсъка, що се винаги появява слѣдъ силно физическо упражненіе. Измокренитѣ ловджийски дрехи, тѣ бѣха замѣнили въ напѣта носия за вечеръ.

И Оскаръ се присѣднина къмъ тѣхъ и се вслушваше въ отчета за лова прѣзъ деня, но, щомъ се яви Ерменгарда, Рексъ трѣбаше да свѣрши самъ разказа, защото Максъ пристѣпи да я срѣщне съ пѣвѣй на своя завлада, който му прилѣгаше. Обичътъ къмъ годеницата си той проявяше по начинъ донѣидъ завистливъ и възискателенъ. А това едва ли би могло да се забѣлѣжи отъ момичето, тъй, като тя бѣ наклонна да страни отъ хората. Максъ ѝ забраняваше да ходи на ловджийското поле, но туй ѝ пай-малко не смущаваше Гарда, — безстрашна и образцова конезадачка, — защото се силно съмняваше, дали е право да се ходи на ловъ, та само придружаване баща си по негово особено желание.

— Добрѣ ли прикарахте днесъ, Максъ? тя запита, като се намѣстиха на дългото канапе не далечъ отъ групата край огъня, увеличена съ присѣтствието на г-нъ Калонеръ и сестра му.

— Да, той отговори, като подпрѣ съ ржка главата си и впи погледъ въ нея. Ловътъ бѣше добъръ. Убихме дори въ Филлелвия долъ. На всички е мжчно, че идещата срѣда ще идемъ на послѣдния ловъ тая година.

— Съжелявашъ ли и ти?

— Сѣ ми е равно. Нека минуватъ седмицитѣ — толкозъ по-добрѣ за мене! Ще стигна по-скоро до моя прицѣлъ.

Гарда не отговори при вси че добрѣ разбра значението на думитѣ му. Даже сега, слѣдъ три мѣсеци отъ годаяката имъ, тя не можеше всѣкога да се разговаря лесно съ Макса. Обичаше го, но все пакъ се боеше отъ него. Въ сжщностъ, тя не го познаваше добрѣ, въпрѣки врѣзкитѣ сжществували помежду имъ. Такива отношения сж необикновени за годеници, и колкото по-рѣдко се срѣщатъ подобни случаи, толкозъ по-малко би имало злѣ съчетани и нещастни женидби.

Въпрѣки твърдението, че е доволенъ съ участъта си, Максъ изглеждаше крайно умисленъ и разсѣянъ тая вечеръ. Ерменгарда видѣ това и се смути въ гордостъта, не въ обичъта си. Дойдоха ѝ на умъ сестринитѣ ѝ думи, и се чудеше тя, дали нѣматъ тѣ нѣщо общо съ Максовия мраченъ изгледъ. Възможно е баща ѝ да нѣма достатъчна сума да ѝ даде, като зестра. А въ такъвъ случай, дали дребнавъ париченъ въпросъ се е съпоставилъ между Макса и любовта му? О, не, подобно нѣщо е невъзможно! Максъ, — гордиятъ, мъжественитѣ, безстрашниятъ, — не би билъ никога въ сѣстояние да изпадне тъй низко.

Ерменгардиниятъ животъ бѣ тъй едностранчивъ, попитията ѝ за свѣта тъй ограничени, щото не знаеше нищо за сжществената стойностъ на паритѣ, ниго за оцѣнката, която имъ придаватъ хората. За нея животъ всрѣдъ разкоши бѣ тъй естественъ, както въздухътъ, що диша. Нищо до сега не бѣ се появило въ нейния животъ да ѝ покаже за минута, какъвъ е свѣта въ дѣйствителностъ. Никаква сжщественна мъжотия не бѣ я засегнала още. Ето защо Гарда изпитваше онова чувство на щастлива закрила, което е познато на най-младитѣ и на хора, които не сж минали прѣзъ никакви горестни опитности.

А тази вечеръ тъменъ облакъ се бѣ надвѣсилъ надъ нея. Ни Оскарвата музика, ни нѣжнитѣ думи на Макса, сполучиха да го разпждятъ. Максъ не бѣ сжщиятъ, въпрѣки усилията му да се укрие; а Ерменгарда силно чувствуваше каква да е промѣна въ нейнитѣ възлюблени.

Тя се зарадва, когато най-сетѣ Рексъ отведе Макса; зарадва се, когато г-ца Калонеръ, леля имъ, каза, че е врѣме Гепси да си легне, и че ще е по-добръ Гарда да я придружи. Леля имъ бѣ, тъй да се каже, тѣхната управница въ живота, откакъ се помина майка имъ. — Но ни една отъ сестритѣ не се възбунтува нито въ единъ случай противъ властѣта ѝ. Впрочемъ, тя властуваше съ такава мекота, щото нѣмаше причина да се подигатъ противъ нея.

На Гепси, наистина, не се спѣше, при все че Оскарвата музика я упесе въ дрѣмка. Щомъ се намѣри въ двойната стая за нея и сестра ѝ, тя се разбуди съвършено, и Гарда видѣ, че не е забравила загаднатия въпросъ прѣди вечеря. По-големата сестра би на драго сърдце оставила тоя прѣдметъ настрана. Тя усѣти инстинктивно отвръщане отъ самото споменване името на този членъ отъ сѣмейството имъ, за когото никога почти не се говореше въ къщи. Но само защото не обичаше да е перазсждлива и, защото никога не отричаше волю какво и да е на сестра си, тя рѣши да ѝ каже всичко, що знаеше, както Гепси настоя да узнае.

Гепси настигаше възрастѣта, когато безгрижната стадия на дѣтинството, въ която всичко се възприема, какво си е, нагазя по-напрѣдничавъ насока на ума, когато се дирятъ причинитѣ, искатъ се обяснения. Въпроситѣ, що тя запита днесъ, Гарда отколѣ очаквашъ. Тя се чудеше само, че Гепси се е задоволила да остане до сега невѣжа, относно сѣмейната имъ история.

Тая вечеръ Гепси се особено тая, до какъ се разблѣче, но щомъ навлѣче робата, тя скочи въ сестрината стая, бутна Гарда въ голѣмо кресло край огъня, разлежѣ изцѣло прѣ-расната ѝ коса, която напада на вълни, послѣ седна при нозѣтѣ ѝ и, като сложи кждравата главичка въ сестриния скугъ, каза ясно и отчетливо — сега Гардо кажи ми — кой е Хюго?

Ерменгарда бѣше доста приготвена по въпроса. Отговорътъ ѝ послѣдва тихичко.

— Хюго е нашиятъ полу-братъ, най-голѣмиятъ синъ на баща ни, единственото дѣте отъ първата му жена.

— Да, отговори Гепси, зная това, чула съмъ толкозъ и нищо повече. Но искамъ да зная, кой е той въ

дѣйствителностъ, съ що се занимава и защо никогашъ не дохожда тукъ. Виждала ли си го ти, Гардо?

— Да, единъжъ, или дваждъ прѣди много години; той бѣше тогазъ доста голѣмо момче, а азъ още малко момиченце. А нито стоя дълго въ Кулитѣ. Не изглеждале да му е приятно да живѣе съ насъ. Трѣба да има около петнадесетъ, или шестнадесетъ години, откакъ не е дохождалъ у дома.

— Е, тогава, разбира се, че азъ не ще го помня, каза Гепси, била съмъ съвсѣмъ малка. Хайде, Гардо, казвай още. Искамъ да узная всичко за него: защо не дохожда никога у дома и защо е всичко толкозъ тайно? Да не би да е извънредно лошъ човѣкъ? Да не би да се крие подъ черенъ облакъ?

— Не, отговори Гарда тихо; поне менъ нищо подобно не е извѣстно. Не съмъ чула да е сторилъ нѣщо зло. Твърдѣ малко зная и азъ за него, нѣрвай ме.

— Кажи ми, колкото знаешъ, молѣше се Гепси, милувайки се около сестра си. Увѣрена съмъ, че тука се крие нѣкоя историчка, а ти, сигурно, я знаешъ. Вие съ леля Урсула сте толкова близки. Тя ти казва всичко.

Гарда погали излека кждравата главичка и се умѣлча за врѣме, за да сгрупира, като че ли въ ума си всичкитѣ факти отъ историчката, които ѝ бѣха познати. Гепси чакъ търпѣливо, щомъ разбра, че сестра ѝ ще говори.

— Първата жена на баща ни е била полу-италиянка, каза Гарда най-послѣ. Той се влюбивъ въ нея на млади години като пжтувалъ въ чужбина. Била е, струва ми се, римо-католичка, но пакъ не зная точно. Той се оженилъ за нея въ Италия още на двадесетъ и първата си година. Родителитѣ му се много разсърдили. Леля Урсула казва, затова не дрзналъ да доведе жена си въ Кулитѣ. Около една година слѣдъ оженването имъ Хюго се родилъ, а тя умира. Баща ни трѣба да е много скърбилъ тогава, но като прѣстоялъ въ странство още една година и се завърналъ, когато го повикали да види баща си на смъртно легло, той правилъ впечатление като да е забравилъ загубата, която прѣтърпѣлъ въ лицето на младата си жена, защото никога не говорѣлъ за нея.

— Не доведе ли тате и Хюга съ себе си?

— Не, Хюга прибрали майчинитѣ му роднини. Г-нъ Адеръ, дѣдо му, билъ англичанинъ. Той прибралъ момчето веднага. Много горделивъ човѣкъ билъ, разправя леля Урсула и знаелъ, че Калонеритѣ не удобрявали женидбата съ неговата дъщеря. А защото обичалъ дъщеря си най-прѣдано, възлюбилъ и дѣтето зарадъ нея. Жена му била италианка, но като и тя се била поминала, слѣдъ смъртъта на дъщеря си, той се завръща и се заселва въ Англия съ Хюга. Увѣрена съмъ, че трѣба да е тайлъ злобни чувства за прѣжна болка противъ Калонеритѣ и ревнувалъ много момчето, защото докато бѣ живъ, Хюго не стѣпи въ кулитѣ, и татко едва ималъ случай да го види.

— Дали го е обичалъ татко? Мжно ли му е било за това? питаше Гепси съ интересъ.

Ерменгардиниятъ отговоръ се позабави доста.

— На-да-ли мога ти казъ. Не вѣрвамъ и леля Урсула да знае. Той никога не приказва за миналото, нито споменава за момчето. Леля ми е казвала понѣкога, че, види се, като зелъ да възмжжава, татко почналъ да разбира, че миналото е грѣшка, която се трудилъ да пропжди отъ ума си. Увѣрена съмъ, че той трѣба да е обичалъ младата си жена, но билъ още младежъ, а при това тя се поминала наскоро, та всичко вървѣло сѣ на тѣжа и незадоволство. Ти знаешъ, че татко не обича да е тѣженъ и какъ всѣкога, сѣкашъ, възможва да пропжди изъ ума си каква и да е неприятностъ. Тѣй изглежда, да е постѣпѣлъ и съ миналото на живота си — отблъснѣ го настрана, на забравялъ! А като се оженили съ мама, скоро

слѣдъ настаняването му тука, той билъ толкозъ щастливъ и доволенъ, щото миналото като че ли никога не го смущавало.

— А Хюго не дойде ли вече у дома?

— Не, ти разбирашъ, че това щѣше, естествено, да причини известна неприятностъ, на тате най-вече слѣдъ като Рексъ се родилъ.

— Защо?

— Защото, отговори тихичко Гарда, разбира се, Рексъ билъ ужъ най-големиятъ синъ; татко и мама го обичали много, много. При все туй, и двамата знаели, че Хюго е наследникътъ, а това ги често разтжжвало и причинило имъ неприятностъ.

Гепси разтвори опулени очи.

— Но, Гардо, тавистоквити кули принадлежатъ на тате. Нали, ако иска, той може да ги остави на братъ ни Рексъ?

— Не, не може, ето по кои причини: имуществото усвоява най-големиятъ синъ, — непременно трѣба нему да се падне. Когато повикали тате отъ Италия за смъртѣта на дѣдо ни, тѣ взаимно искали да се отмѣни завѣщанието, но той умрѣлъ прѣди да се извърши това, а леля Урсула не знае точно, дали татко въ дѣйствителностъ е желалъ подобно нѣщо тогава. Както и да е, не могло да стане; а слѣдъ женидбата му, когато той най-жарко искалъ да се промѣни завѣщанието, много късно било вече.

Гепси мълчеше, подпрѣла брада на ржката си, лицето ѝ омърлушено, умислено. Слѣдъ врѣме очитѣ ѝ свѣтнаха отъ нѣкакъвъ притаенъ гнѣвъ.

— Не е ли възможно да се стори нѣщо сега? Хюго нѣма *правъ* тука! Той не е нашъ, ние не го искаме. Слѣдъ тате Рексъ трѣба да е първиятъ. Казвамъ, че това е срамъ, голѣмъ срамъ!

— Леля казва, отговори Ерменгарда тихичко, че татко има намѣрение да спестява, колкото е възможно повече отъ владѣнието си, та единъ день да прѣдложи на Хюга голѣма сума въ случай, че той се съгласи да отмѣниятъ взаимно завѣщанието. А ти видишъ, че татко е още якъ, здравъ, едва петдесетъ годишенъ човѣкъ. Той ще живѣе, навѣрно за години, години още — може би още двадесетъ години. Хюго трѣба да е сега на двадесетъ и осемъ години и за върване е, че не обича живота въ Англия. А като не е никога живѣлъ въ кулитѣ, той ще прѣдпочете крупна сума вмѣсто да чака възвръщането на имота. Но не ми се върва, че татко е спечелилъ пари. Той е много богатъ, но прѣска паритѣ си, вика често хора на задруга; най-хубавитѣ коне въ вѣдомството сж негови и върши чудо работи, които омитатъ лесно паритѣ. Леля ми е казвала, че Калонеритѣ били изобщо твърдѣ широко-прѣсти хора, а такъвъ, мисля, е и нашъ татко.

Гепси слушъ съ голѣмо внимание и, слѣдъ като Гарда свърши разказа си, каза:

— Значи, ако се случи нѣщо съ нашъ татко, Хюго ще господарува тука, анасъ ще изпждятъ отъ кхжи, а?

— Хюго би станалъ тогазъ домовладиката, отговори Гарда. Но едва ли е за върване, Гепси, че ние ще сме тука до онуй далечно врѣме. Ти и азъ ще сме по всѣка вѣроятностъ отколѣ оженени до тогазъ, а Оскаръ ще е въ състояние да се погрижи за себе си. Ако би Рексъ да остане у дома при тате, то нѣкакъвъ влогъ ще е сигурно направенъ за него, ако не се отмѣни завѣщанието до тогава.

Гепси не отговори, но слѣдъ минута извика съ особно отчетливъ и натѣргенъ гласъ:

— Азъ мразя Хюга.

Ерменгарда не отвърна никакъвъ отговоръ. И нея вълнуваха, може би, сжщитѣ чувства. Тя се позабави доста, прѣди да се рѣши да продума —

— Той не е кривъ, че е най-големиятъ синъ.

— Макаръ да не е, мразя го!

И двѣтѣ се умѣлчаха пакъ; послѣ Гепси подхвана:

— Кждѣ е той сега?

— Не зная; сѣ пжтува, мисля. Билъ е въ Етонъ и Оксфордъ, но струва ми се, че прѣзъ послѣднитѣ петъ години пжтува въ странство.

— Пише ли понѣкога на тате? Отпуска ли му се нѣщо?

— Не мисля. Леля вѣрва, че той не е никога по-искалъ нѣщо отъ тате.

Г-нъ Адеръ му оставилъ всичкитѣ си пари. Прѣд-полагамъ, че има прѣдоволно за всичкитѣ си нужди. Пише ни по единъжъ въ годината, а тѣй сжщо и татко.

— И това е много даже, каза Гепси съ силно прѣзрителенъ тонъ. Възможно е да умре, Гардо, или да се загуби нѣидѣ — случвало се е така съ нѣкой туристи, нали знаешъ? — Тогазъ не ще има кой да ограби на Рекса правата,

Но Ерменгарда не отговори нищо; Гепси, като видѣ, че е изтегляла всички свѣдѣния отъ сестра си, каза ѝ „лека нощъ“ и се завърна въ стаята си, дѣто въ скоро врѣме си легна и заспа. Тя бѣ още на ония години, когато умѣтъ и да е смутенъ, не безпокои съня; а единствениятъ ефектъ, който пламѣтъ на яда произведе, бѣ несвързана върволица отъ оживени сънища, въ които тя се поставяше на полесражението срѣцу непознатия тиранъ — чужденецътъ полу-братъ, Хюго Калонеръ.

А Ерменгарда остана да се таѣ край огъня съ мисли вковани върху прѣдметъ току-що разискванъ. Въ сърдцето ѝ гърмѣха усѣти, които тя малко изяви. Подъ вншното спокойствие и нѣжностъ у Гарда се криеха душевни вихри: чуденъ размѣсъ отъ любовъ и омраза, отъ страстна рѣшителностъ, чиего сжществуване малцина подозираха. Гарда се плашеше понѣкога сама отъ себе си. Съзнаваше, че има силна, дори ужасителна воля; знаеше, че ни единъ отъ свойтѣ ѝ не я напълно разбира и, че я считатъ за свършено друга отъ каквато бѣ въ дѣйствителностъ.

Още отъ дѣте чуденъ ядъ я обзирмалъ отврѣме наврѣме и такова упорство, щото въ единъ случай намалко останало да се лиши отъ живота си. Тя си спомняше добръ случая, когато слѣдъ едно отъ характернитѣ ней до ужасъ избухвания, майка ѝ я тихо заключила въ стаята съ заповѣдъ да остане тамъ, докато потърси извинение за изговоренитѣ думи. Гарда рѣшила, че никога вече не ще изговори ония думи, а нито ще бутне храната, що ѝ принасяли, докато не я освободятъ. Тя хвърляла въ огъня всичко отъ донесената храна всѣки день. Зима бито, та позволили да палятъ огънь на затворницата. Съ желѣзна непрѣклонностъ тя не отстъпила отъ цѣлѣта си. Така се изминали четири дни и нощи. Гарда ослабнала до толкозъ, щото не могла дл се дигне отъ легло. Никой нищо не подбѣрѣлъ до тогазъ. Храната чезнѣла. Не обръщали особно внимание на вирогловото дѣте, което се гърбушило край огъня съ завърнато лице и упорно мълчало, когато му продумвали. Най-послѣ Гарда стигнала почти до смъртъ отъ изнура, фактитѣ се узнаватъ и само чрѣзъ повелно насилие надвили упоритостѣта ѝ я накарали да се нахрани. Въ продължение на много дни животътъ ѝ билъ въ опасностъ, но най-сетнѣ настана подобрене и тя се съзвима, за да съзнае най-тържествено, че волята ѝ излѣзла побѣдителка и, че никой не ще посмѣе вече да я заюзди подвластно на сила.

Гарда се гордѣеше, че може да е пълна господарка на себе си, стига да пожелае. Себеобуздаване и себеограничение бѣха отличителнитѣ черти на нейния характеръ. У нея се развива по тоя начинъ и добродѣтели: чудно душевно спокойствие, сдържаностъ, любовъ, понѣкога даже

нѣжностъ и благи обноски. Но сѣ съзнаваше отврѣме наврѣме потайното чувство на гордостъ и омраза въ себе си. Ето защо Гарда би прѣзрѣла сама себе си сега, ако прѣди единъ часъ бѣ дала воля на разпаленъ ядъ и омраза противъ Хюга. Напротивъ, тя прѣзираше слабохарактернитѣ хора, които или високомѣрятъ, или не разюлагатъ съ никаква волева сила. Гарда не приказваше никога за себе си, нито за чувствата си. Всички, които я знаеха отъ малка, си мислѣха, че нейниятъ необикновенъ ядъ въ дѣтството е отдавна безслѣдно изчезналъ. Братята и биха рекли, че отъ дѣтѣ сестри Гепси има по-силна голя, защото никой не бѣ се възрѣлъ подъ слѣдната Гардина вънкашностъ да види, какво е истинското нейно естество.

Първитѣ религиозни впечатления отъ по-сериозенъ характеръ Гарда доби прѣвъ пѣтъ около смъртта на майка си. При все че г-жа Калонеръ бѣ възпитала дѣцата си по правовѣренъ начинъ, у Гарда не се появило никакво влѣчение къмъ религия въ каква да е форма. Тя не бѣ изпитала нито оная простичка, прѣдана дѣтиска вѣра, която прониква тѣй лесно у нѣкои още въ най-ранна възраст.

Гарда била дванадесетгодишна, когато майка ѝ се поминала. Тя помагала да я гледатъ прѣзъ врѣме на послѣдното ѝ боледуване. Тогазъ, именно, се зародили въ нея религиозни замисли, които постепенно порасли въ нѣкакво вѣрую, по което тя направлява сама живота си. А да се охарактеризира тази Ерменгардина религия би било трудна задача горади неопрѣдѣлеността ѝ. Едно, обаче, бѣ ясно като денъ, че тоя видъ религия се основа на законъ, правда и съдѣ, а не на любовь. Гарда познаваше Бога, като управителъ на свѣта — не като любещъ Баща. Обръщенията ѝ къмъ Него не се различаваха отъ ония на поданика къмъ своя монархъ. Гарда вѣрваше, наистина, въ Христа, като Синъ Божи, но тамъ

спираха и вѣрванията ѝ — въ нищо повече отъ едно голо име. Молитвитѣ си Гарда отправяше къмъ Бога, Царьтъ не небето и земята. Изкупителтъ и Очистителтъ на човѣчеството почти не се вѣставаше въ мислитѣ ѝ.

Ерменгарда прѣдпочиташе въ Библията Стария Заветъ отъ Новия. И при все, че не би си допуснала въ никой случай да каже неблагоприятна нѣкой дума, въ дълбочината на сърдцето си тя вѣрваше, че има нѣщо почти изхабено въ простотата на евангелскитѣ разкази, което ги приспособява повече за дѣтски, отколкото за зрѣли умоуе; а посланията сж сухи и догматични, откровението — непроуумливо.

И ето защо Стариятъ Заветъ ѝ бѣ любяниятъ етюдъ, а най-вече пророческитѣ книги. Крѣпката, непрѣклонна правда, която тѣ описватъ, скоростижното възмездие на волния грѣхъ, безпощадната строгостъ къмъ упоръ на непокорнитѣ, — всичко туй се правѣше на Гарда и я караше да вѣрва, че е не само право, но велико, богуподобно. Въ безгранично силентъ, въ праведентъ, толкозъ колкото и милосивтъ, Богъ се ограничаваше Гардиното вѣрую. Но тоя видъ религия не подразбира вѣра въ Бога, като любещъ Баща и личентъ Приятель. Религия, като тази, е нѣщо външно, нѣщо за пообмисляне при свободно врѣме, а не да се носи всѣкога въ сърдцето.

И тѣй, като седѣше край огъня тая вечеръ и си мислѣше за разказаната историйка и за брата, който може единъ день да присвои правъ, които въ сжщностъ не му се падатъ, Гарда скри дълбоко въ сърдцето си чувства на отколѣшна омраза и ненавистъ. И само промѣлви тихичко тия думи на себе си:

— Ако земе той нѣкога мѣстото на Домовладика въ Кулитѣ, ще се огнасямъ праведно къмъ него. Не ще му дамъ никаква причина да се оплаква отъ мене. Но не вѣрвамъ, че даже Гепси ще го прѣзира тѣй, както азъ ще го прѣзирамъ! (Слѣдва).

Недѣлно училище.

(Бѣлжски отъ F. B. Meyer).

Урокъ 6-и за Ноември 6.

Естиръ ходатайствува за народа си. — Естиръ
4: 1 — 5: 3

Асуиръ въ тази книга е Ксерксъ въ класическата история, който прѣтърпѣ поражение отъ грѣцитѣ при Маратонъ, Термопили и Саламинъ. По характеръ той бѣше слабъ, гнѣвливъ, страхливъ и жестокъ. *Естиръ* значи *звѣзда*; еврейското ѝ име било Адасса. Книгата била написана съ цѣлъ да поясни и опише произхода на празника Фуримъ (9: 20-23). Наистина името Божие не се споменува, но това не умаловажава стойността ѝ тѣй като присѣтствието и участието на Бога се съглеждатъ въ най-важтрѣшнитѣ ѝ части.

Неизбѣжната опасностъ. Изглежда че царьтъ се е грижилъ само за угодата на страститѣ си. Той не искаше да знае за управлението, не познаваше народа и не упражняваше никакъвъ контролъ надъ работитѣ на неговитѣ министри и царедворни. Достатъчно бѣше Аманъ да го увѣри, че имаше нужда да изтрѣби до кракъ прѣснатия по всичкитѣ области на царството еврейски народъ, и царското съкровище да се напълни съ неизчислими богатства, и ето че прѣстенътъ съ царския печатъ се даде на злия гений, заповѣдта излѣзе, че еврейтѣ — стари, млади, мъже жени, дѣца — всички въ единъ день къмъ половината на мартъ

трѣбаше да се избиятъ. Разликата между оргиитѣ въ царската палата и впечатленията въ града е поразителна: царьтъ и Аманъ седнаха да пируватъ, а градътъ Суса бѣше смятение (3: 8-15),

Жестокостта на тази кръвожадна мѣрка става още по-грозна като си припомнимъ, че тя бѣше рожба на на-кърнено честолюбие, понеже еврейнътъ Мардохей бѣ отказалъ да отдаде поклонъ на царския любимецъ, когато влизаше и излизаше въ царската палата. А, нека се помни, че този поклонъ не бѣше нѣщо обикновено, но равносильно на поклонение на Всесилния, нѣщо което еврейнътъ никога не можеше да стори. Колко трѣба да сме благодарни, че участъта ни не е паднала подъ тиранията на такива кръвожадни управници, на люди, които безмилостно биха ни лишили отъ правата и свободата ни.

Приготовление за защита. За дома Божи нищо не се споменава въ тази книга, но е явно, че Богъ бѣше близо и бдѣше върху своитѣ си. Въ това отношение по-вѣстѣта на Естиръ, прилича досущъ на съвършенна история, наблюдаваме развоа на събитията изложени въ ежедневнитѣ вѣстници безъ да срѣцнемъ ни споменъ на името Божие, но пакъ съзираме тайствената ржка на Провидѣнието, което направлява историята, и всичко върви къмъ постигането на върховната цѣлъ! Забѣлжете, какъ прѣдохранителната благодать се туря на работа! Първо, на мѣстото на благородната, но злощастна Астинъ се поставя

еврейка, а сетнѣ Мардохий узнава заговора противъ живота на царя и увѣрѣе увѣдомява роднината си за това (4: 1-9).

По този начинъ Провидѣнието Божие, което имаше да постига бждещи планове чрѣзъ еврейското плѣме осуети пѣкления планъ на Амана. Пощенскитѣ куриери вече разнасяха царската заповѣдъ по всичкитѣ краища на царството. Но докато отровата се разнасяше, Богъ приготвяше противояда: вжтрѣ въ самата палата Естирь и Мардохей уреждаха начинъ за избавление. Нека Божитѣ чада се облекчатъ на грижата на Отца. Колкото голѣма и да е хитрината и злобата на врага, Той е по-силенъ и не ще ги остави въ рѣцѣтъ му. Наистина, Аманъ бѣ приготвилъ високо бѣсило, но вмѣсто Мардохей, той самъ бѣ обсеенъ на него.

Неустрашимата царица. Съ голѣмъ рискъ за живота си Естирь сполучи да се противопостави на рѣшението на царя и неговия любимецъ. Деспотизмътъ на персийскитѣ царе бѣше нѣщо безгранично; волята имъ се считаше тъй света, както на Бога. Двѣ нѣща накараха Естирь тъй бързо да подѣйствува: първо, ако царевата заповѣдъ се туреше въ изпълнение, и нейниятъ животъ, заедно съ останалитѣ, щѣше да се отнеме; а второ, тя чувствуваше, че Божия планъ за народа ѝ не щѣше да се осуети, и слѣдователно тя бѣ поставена на този високъ санъ, за да послужи като орджие за спасение.

Колко вѣрни сж и за всинца ни тѣзи думи въ 14-я ст.! Дѣто сме и каквото сме, ние сме поставени, за да бждемъ орджия на Божинѣ планове. Ако ние пропуснемъ и не изпълнимъ Божествената цѣль, тя пакъ ще се изпълни, ала честта и наградата за послушание ще се даде другиму, а ние ще бждемъ отхвърлени, и силата ни за работа атрофирана. Откажемъ ли се отъ волята Божия, и случаятъ за полезностъ изчезва. Никога не забравяйте, че колкото скромно и да е положението ви, вие сте поставени за нѣкаква важна цѣль, която трѣба да реализирате.

Младата царица подготви плановѣтъ си съ голѣмо умѣние, но пакъ главната ѝ надежда бѣше въ молитвата (14: 16). Молитвата и благоразумието вървятъ винаги заедно. Навѣрно Естирь е усѣщала подкрѣпителната Божия благодать, когато, облѣчена въ царска мантия, тя застана въ вжтрѣшната частъ на двореца и въ видимо разстояние отъ прѣстола. Колко различенъ е начинътъ, по който Богъ ни приема! Нѣма опасностъ, че ще загинемъ; нѣма съмнѣние, че златниятъ скиптеръ ще се простре благосклонно къмъ насъ, нито ще има граница на царското благоволение къмъ насъ.

При първото угощение, Естирь като-че-ли бѣше до нѣкъдѣ изгубила куража си, но на другия день, когато Аманъ трѣбаше да получи заплатата си (Гл. 6: 1) — тя се моли за живота си и за живота на своя народъ, и обвини Амана въ заговоръ за унищожението имъ. Ако бѣха продадени като роби, тя не би дрѣзнала да говори, защото такъво дѣло незаслужва споменъ прѣдъ такъвъ великъ царъ, но работата се касаеше до изтрѣбването на единъ цѣлъ народъ — нѣщо, за което тя ходатайствуваше да не се допусне. Нека и ние бждемъ готови да рискуваме всичко за спасението на човѣцитѣ.

Златенъ Текстъ: *Господъ пази всички, които 10 обичатъ.* Псал. 145: 20.

Урокъ 7 за Ноември 13-и.

Валтасаровото пируване и сѣдба. — Даниилъ 5 гл

Тридесетъ години се бѣха изминали отъ Навуходоносоровата лудостъ, за която се говори въ четвъртата глава. Въ този промежутъкъ много нѣща се случиха. Между другитѣ, умрѣ великиятъ императоръ Навуходоносоръ, слѣдъ едно четиридесетъ годишно славно царуване.

Неговъ наслѣдникъ стана Евил-Меродахъ, чието кжсо царуване се отличи съ пиянство и разтѣнностъ. Единственото негово дѣло, което заслужава споменъ, бѣ това дѣло освободи отъ тъмница плѣнения юдейски царъ Иоакимъ. Той бѣ убитъ отъ сестриния си мжжъ, който наслѣди прѣстола и царува четири години. Слѣдъ смъртта му малолѣтниятъ му синъ се възцари, но наскоро бѣ убитъ, та Набонидусъ, единъ отъ съзаклѣтницитѣ отъ прѣстола. Синъ му Валтасаръ стана участникъ въ царуването — видн се като управителъ на Вавилонъ въ врѣмето на мидо-персийското нашествие.

Характерътъ на Валтасара бѣше ужасно отвратителенъ. Той се прѣдаваше на оргии и пороци, отъ каквито би се възмутилъ духътъ на дѣдо му.

1. *Невъздържаностъ му.* Той нищо не знаеше за хубави свѣтъ въ Прит. 31: 4. Седналъ на златенъ столъ като полубогъ, младиятъ царъ пиянствуваше безспирно, и примѣрътъ му охотно се подражаваше отъ всичкитѣ царедворци. Когато домакинътъ се прѣдава ненаситно на разтѣние, какво остава за подѣдомственитѣ. Колко много висшата класа може да стори за нормалния вървежъ на обществото, и каква тежка отговорностъ е възложена на нея!

2. *Нечестивото пируване.* Единъ грѣхъ води къмъ другъ. Пиянството осквернява храма на домашната любовъ и животъ, но заедно съ това то осквернява храма на религията. Влѣзъ въ кой да е пиански вертепъ, и вие не ще закъснѣете да чуете думи и разговоръ, които унизяватъ женската честъ и изговарятъ хули противъ Бога. Тъкмо това се вършеше и въ Валтасаровия дворецъ. Нѣкакво почитание къмъ Бога Исова бѣше се запазило отъ деня на огнената пещъ и сбждването на Навуходоносоровия сынъ, но сега се удаде случай повинлѣниятъ и стигналъ до пианска полуца царъ да покаже своето прѣзрѣние къмъ Бога, къмъ когото дѣдо му показваше страхопочитание. Науми си той за свещенитѣ сѣдове, които прѣди шесдесетъ години тържествено бѣха донесени отъ Иерусалимъ и оставени въ ненарушимо спокойствие въ храма на Бела. За тѣхъ той изладе заповѣдъ да се донесатъ, и заповѣдта му се изпълни — сѣджитѣ се донесоха и пианскитѣ оргии продължиха за честъ на идолитѣ, които ужъ покорили Бога на евреитѣ. Сега ние не можемъ да осквернимъ Божнето Име по сжщия начинъ, но мнозина оскверняватъ тѣлото, което е назначено за храмъ и богослужение, а така сжщо и светото Име, чрѣзъ което Той е познатъ.

Врѣмето бързо течеше докато пианскитѣ оргии и грубитѣ подагравки бѣха на върха си. Закрили отвжтрѣ непристѣпнитѣ стѣни, опианенитѣ се подиграваха съ сѣдбата. Но внезапно настана промѣна! Виджте царя! Приковалъ е погледитѣ си върху стѣната прѣдъ него, лицето му е блѣдо, като на умрѣлъ човѣкъ, едри капки отъ потъ покриватъ челото му, чапата му пада отъ вкованата ржка и голѣната му едно о друго се тичаха. Питатъ го, какво му стана, ала той не отговаря нищо, само счн съ треперяща ржка прѣдъ себе си горѣ на стѣната, дѣто една ржка пише нѣкакви мистериозни букви. Никой не можеше да съгледа фигурата: само ржката се виждаше и подиръ малко се нашисаха на стѣната четири думи.

Халдеитѣ не можеха да прочетатъ Божнето написание, и тъй всрѣдъ гробната тишина и мълчание на събраниятъ доведоха Даниила. Край него стоеше царевата майка въодушевена отъ безстрашния духъ на могщия й баща. Осемдесетъ годишниятъ Даниилъ съ едно сяно, благоговѣйно лице не се убоа да порицае царя за злоупотрѣбата, що бѣше извършилъ: (1) той бѣ прѣнебрѣгналъ Божествената поука, дадена чрѣзъ злочастиата, що бѣха сполетѣли Навуходоносора; (2) той бѣше обладанъ отъ гордостъ; (3) той не бѣ живѣлъ за славата Божия и за това царството му дойде на свършване. *Мене означаваше*

прѣмѣренъ и свѣренъ; *Текелъ*, прѣтегленъ; *Уфарсинъ* явно се отнасяше за перситѣ.

Нека поразмислимъ върху тѣзи думи. Богъ прѣтегля всинца ни и знае нашитѣ сърдечни тайни. Той зима въ съображение нашитѣ обстоятелства и случаи. Обаче ржката му наказва лица и народи, които оставятъ страститѣ да обладаятъ тѣлото, назначено да бжде Неговъ храмъ. Несъществува друга сила, чрѣзъ която тѣзи похоти могатъ да се обуздаватъ, освѣнъ чрѣзъ Духа Божия, който нашиятъ Спасителъ обѣща да изпрати, така че които сж подъ водителството на Духа, не ще извършватъ дѣлата на плътта.

Златенъ текстъ: *Богъ ще докара на сждъ вѣско дѣло, и вѣско скришино, или добро или зло.* Екл. 12: 14.

Урокъ 8-и за Ноември 20.

Пътешествието на Ездра до Иерусалимъ. — Ездра 8: 15 — 36.

Ездра можеше да прослѣди произхода си дори до Аарона. Неговъ родоначалникъ бѣше Хелкия, свещеникътъ който намѣри Книгата на Закона въ храма. Той не само произхождаше отъ свещенишки родъ, но се отличавахе и по своето познание на закона, така сжщо и по своята ревностъ въ упазването му. Макарь и свещеникъ, той бѣше повече познатъ като книжникъ (7: 6, 11, 12, 21). Точно на Нова Година, 459 г. пр. Хр., той рѣши да посѣти еврейската колония въ Палестина. За това той получи позволение отъ Артаксеркса. За главната му цѣль се говори въ гл. 7: 10.

Той бѣ снабденъ съ царско писмо, което му осигуряваше съдѣйствието на управителитѣ на областитѣ, прѣзъ които минаваше, и въ добавкъ на царскитѣ подаръци, той получи златни и сребърни съсжди, на стойностъ 3,000,000 лева. Нѣколко други права му бѣха дарени, които се описватъ подробно въ 7: 13—28. *Сборниятъ нумкъ* на кербана бѣше опрѣдѣленъ да стане на канала Аава въ Вавилония, и на опрѣдѣления день 1500 свещеници, миряни и разни други се събраха тамъ. Три дена се изживиха въ издирване родоначалството имъ да не би нѣкой съ съмнителна кръвъ да се намѣси въ пѣтуващата дружина. Въ този прѣгледъ като се констатира липсата на левити, изпрати се завчасъ една комисиия до едно левитско поселение за да доведе измежду тѣхъ охотници. Заедно съ женитѣ и дѣцата цѣлиятъ кербанъ възлизаше на около 5000 души.

Божественото Другарство. Прѣдстоеше имъ едно дълго и уморително пътешествие отъ около четири мѣсеци. Освѣнъ това тѣ имаха слаби понятия за трудноститѣ и опасноститѣ, що ги очакваха изъ пѣтя. Бързиятъ имъ вървежъ се замедляваше поради присѣтственото на толкова жени и дѣца, и поради голѣмото количество скжпъ багажъ, що носѣха. Каменитата пустиня, що се простира отъ Ефратъ до пасищата на изтокъ отъ Иорданъ, бѣше прѣпълнена, както нѣкога тѣй и сега, съ разбойнишки чети, които лесно можеха да ги нападнатъ и да отвлѣкатъ всичко. Ако бѣха дали внимание на обикновеното благоразумие, тѣ можеха да си изискатъ военна сила да ги придружи и такава помощъ нѣмаше да имъ се откаже, но Ездра не искаше да допусне подобно нѣщо. Той бѣше говорилъ толкозъ много, че Дѣсницата Божия ще ги придружи и ще имъ бжде на помощъ, щото сега не искаше да попроси никаква военна помощъ. Бѣше направилъ твърдо рѣшение да постоянствува на своитѣ убѣждения, безъ да държи смѣтка за послѣдствията. Забѣлжете хубавия изразъ — „Ржката на Бога нашего“. Повтаря се нѣколко пѣти въ книгитѣ на Ездра и Неемия.

Ржкитѣ Господни наистина сж около онѣзи, които уповаватъ на Него.

По всѣка вѣроятностъ Ездра ще да е размишлявалъ твърдѣ много прѣди да е зель това рѣшение. Цѣлата отговорностъ по експедицията лежеше на неговитѣ плѣщи. Едно нѣщо е да се говори за Божията защита отвѣтрѣ стѣнитѣ на Вавилонъ, но съвсѣмъ друго е да имашъ пълно упование, когато си лице съ лице съ опасноститѣ въ пустинята. Много християни на днешно врѣме ще разрѣшатъ лесно въпроса като безъ никакво стѣснение се възползуватъ отъ военната помощъ. „Не трѣба да ставаме глупави до тамъ, Богъ помага на онѣзи, които си помагатъ“. Нѣма защо да се излагаме на рискъ когато носимъ съ себе си храмови съсжди. Обаче Ездра не даде мѣсто на всички тѣзи мждрувания. За това Ездра прогласи постъ и потърси Божията помощъ, като бѣше увѣренъ, че тя ще му се даде, само че трѣбаше всесърдечно да проси. Не стига да се придържаме за обѣщанието Божие; съ ржката на вѣрата и молитвата ние трѣба да го прѣдставимъ прѣдъ Небесната Банка. Ездра бѣше увѣренъ и пакъ се молѣше; той се молѣше защото бѣше увѣренъ. Заточеницитѣ не възприеха ли за своя походна пѣсень псаломъ 121? И ст. 31 отъ урока показва че вѣрата имъ не бѣше празна. Богъ стори всичко за което се надѣваха или просѣха. Тѣ бѣха упазени изъ пѣтя отъ диви звѣрове и отъ още по-диви разбойници, и упазени бѣха отъ тѣзи силни, невидими ржкѣ. Лѣвовитѣ уста се затулиха и неможаха да ги поврѣдятъ. Ангелъ Господенъ се опѣлчава около тѣхъ и ги избавя. Така ще бжде и прѣзъ пустинята на нашия животъ докато съзремъ надалеч стѣнитѣ на Небесния Иерусалимъ да се издигатъ високо надъ мъглата на врѣмето.

Товарѣтъ на свещеницитѣ. Прѣди трѣгването на кербана, светитѣ съсжди били повѣрени на избрани свещеници и левити съ порѣчка да се грижатъ за тѣхъ докато ги прѣдадатъ на храмскитѣ власти въ Иерусалимъ.

Не можемъ да забравимъ двѣтъ увѣщания на великия апостолъ: 1 Тим. 6: 20; 2 Тим. 1: 14. Въ тѣзи стихове той говори за богатството на христ. вѣра повѣрена на светитѣ. И Ездра бѣ казалъ на малката група свети люди около него: „Пазете тѣзи нѣща: не съ вѣоржжена сила, но съ вѣра и молитва. Които и да спятъ, вие трѣба да сте будни, които и да се отдрѣпватъ назадъ, вие трѣба да стоите начело въ пѣрвитѣ редове“. И намъ Господъ порѣчка сжщото. На нѣкои Той казва: „Пазете упокоителния день“. На други: „Старайте се, щото Св. Писания да останатъ непожжнати. За да изпълнимъ, както трѣба, възложената ни мисия, ние имаме нужда отъ постъ, молитва и бдѣние. Чрѣзъ Духъ Свети, ние трѣба да упазимъ душитѣ си и да сме свети въ животъ и поведение. Ездра каза: „Вие сте свети Господу; и съсждитѣ сж свети“. И Господъ не говори ли ни по сжщия начинъ? „Осветеге се вие, които носите съсждитѣ Господни“. За да изпълнимъ възложенитѣ ни длѣжности, както трѣба, чрѣзъ неговата благодатъ, ние трѣба да пазимъ себе си чисти. Бдѣние, вѣра, чистота, трудъ — ето срдѣствата за успѣшно изпълнение нашитѣ високи длѣжности.

Завръщането на този новъ контингентъ отъ заточеници трѣба да е произвелъ неописуема радостъ между жителитѣ въ Иерусалимъ. Какви поздравии, какви възклициания! Най-сетнѣ краката имъ стоеха отвѣтрѣ вратитѣ на Иерусалимъ! На четвъртия день, златото, среброто и светитѣ съсжди бѣха прѣтеглени на вѣситѣ и поставени въ храмовото съкровище. Изпълниха си съвѣстно дълга, и сега имъ оставаше почивката и радостта. Това приличаше на онѣзи слуги които донесоха припечеленитѣ (Мат. 25: 19). Тѣй ще бжде и съ всѣкого отъ насъ единъ день; слѣдъ като свѣршимъ дългото пришествуване на нашия жи-

вотъ, ние ще бждемъ приети въ Небесния Иерусалимъ. „Подвизахме се въ добрия подвигъ на вѣрата, нѣти си свѣришихме и вѣрата упазихме“.

Злат. текстъ: *Ръката на Бога нашия е за добро надъ всички, които го търсятъ.* Ездра 8: 22.

Урокъ 9-и за Ноември 27.

Неемиевата Молитва. — Песня 1 Гл.

Въ продължение на четиринадесетъ години Ездра слѣдѣа да работи въ Иерусалимъ. Между завърналитъ се плѣнници бѣха се вмѣжиали нѣкои злоупотрѣби, (най-вече смѣсени бракове), които изискваха изправяне (Ездра 9 гл.). Въ тази си реформаторска работа, той посрѣщна силна съпротива, която не малко попрѣчи на бързото възстановяване на града. Затова съ нетърпѣние очакваха завръщането на нови плѣнници подъ Неемия.

Персийскиятъ царь Артаксерксъ прѣкарваше зимнитѣ мѣсеци въ Суса. Между дворянскитѣ му чиновници се намираше и Неемия, занимаващъ важната и довѣрена длъжностъ — виночерпецъ. Твърдѣ е възможно, че чрѣзъ прѣпорѣката и влиянието на Мардохея или Естиръ Неемия е сполучилъ да се добере до тая служба. Артаксерксъ бѣше синъ на — Асуира — Ксеркса.

Двѣтѣ повѣсти. Заслужава да се направи сравнение между повѣстѣта, както я прѣдставя Иосифъ — историкътъ, и както я дава самъ Неемия. Споредъ Иосифа, когато Неемия се разхождалъ единъ день вѣнъ отъ стѣнитѣ на Суса, той зачулъ нѣкои чужденци, прѣжморени и окжсани отъ дълго пѣтуване, да се разговарятъ помежду си на еврейски. Той се заприказалъ съ тѣхъ и разбралъ че току що били пристигнали отъ Юдея. Когато ги разпитвалъ за състоянието на града, той си дълбока скръбъ изслушалъ за плачевното му състояние. Стѣнитѣ на града били издигнати и портитѣ поставени, но персийскиятъ управителъ, като противенъ, спрѣлъ дѣлото по изграждането. Околнитѣ плѣмена, ожесточени отъ отказа на Зоровавеля да имъ позволи да участвуватъ въ градежа, и отъ строгостѣта на Ездра да отстрани нееврейскитѣ жени отъ мжжетѣ имъ евреи, нападнали на Иерусалимъ, съборили новопостроенитѣ стѣни и портитѣ изгорили. Като чулъ тоя разказъ, Неемия се разплакалъ, и изказалъ състраданията си въ думи, както тѣзи въ псалми 13: 1; 44: 24.

Споредъ както разказва самъ Неемия, Анания, единъ отъ братията му, дочесълъ тия скърбни извѣстия. Като прѣдаденъ на молитва, той явилъ скърбнитѣ си на Бога, заедно съ продължителенъ плачъ, постъ и молитва „прѣдъ Небесния Богъ“. Душата му се измѣчвала прѣмнога за дѣто градътъ на отцитѣ му се намиралъ въ „озлобение и поношение“. За четири мѣсеца — отъ мѣс. Хаслевъ до мѣс. Нисанъ, той слѣдвалъ да болѣе отъ тая скръбъ, дотолкозъ щото се отразила на лицето му и околнитѣ можели да го забѣлжатъ. (2: 2).

Молитвата му. Тя съдържа нѣколко важни внушения: (1) Тя бѣше благоговѣйна: „Боже небесни, велики и страшни Боже“. (2) Тя бѣ основана на Заветъта, защото иначе ние нѣмаме достъпъ, освѣтъ чрѣзъ крѣвта на умилюствеността и подарената благодать. (3) Молитвата трѣба да е постоянна: „съ коятъ се моли прѣдъ тебе дени и нощъ“. (4) Тя трѣба винаги да изразява изповѣди на грѣхове — нашитѣ си и на другитѣ: „азъ и домътъ на отца ми свѣришихме“. (5) Тя трѣба да се придържа за обѣщанията: „помени, мой се, словото, което си заповѣдалъ ти на раба си Мойсей“. (6) Молитвата трѣба да отива до тамъ щото да вѣрва че това което е невъзможно за човѣшка сила, възможно е за Бога: „дай ми да намѣря милостъ прѣдъ този човѣкъ“. Никой не би погрѣшилъ, че царьтъ нѣе склоненъ да се раздѣли отъ многогодишния си вѣренъ рабъ, и чрѣзъ такъвъ скроменъ човѣкъ ще се донзкара почнатото велико прѣдприятие.

Неемия продължава въ това молитвено настроение цѣли четири мѣсеци, по Богъ мълчеше. Безвѣрието би му внушило да се откаже, по неговата вѣра наддѣлѣ на изпитанията и той постоянно стѣнува да се обѣлѣга на Божитѣ обѣщания. Той имаше тихо упование на неизмѣнното слово и характеръ Божий. Колкото повече се молѣше, толкозъ по-големо увѣрение добиваше, че молитвениятъ духъ му се внушаваше отъ Божествения Духъ. Той не очакваше никакво знамение никакъвъ гласъ, никакво видѣние; той вѣруваше че Богъ ще подѣйствува на своето врѣме, ако и да се забавя сега.

Златниятъ текстъ ни напомня че молитвата на праведния постига много нѣщо. Въ своето послание, повече отъ кой да е писателъ въ Новия Заветъ, Иаковъ показва зашо молитвитѣ на мнозина не постигатъ цѣльта си. Прѣди всичко той споменава за липса на вѣра, сетѣ липса на постоянство, нечисти мотиви, приятелство съ свѣта и липса на усърдие (Иак. 1: 5 — 8; 4: 2 — 5: 14 — 18). Каква бѣше молитвата на Илия на Кърмилъ, когато той падна на земята, тури главата си между колѣната и не спрѣ да се моли докато не му казаха, че единъ малъкъ облакъ се издигалъ надъ морето. Такава бѣше и Неемиевата молитва; който постоянно стѣнуваше додѣ дойде отговора — въ много по-големъ размѣръ, отколкото той бѣ просилъ или мислил (Неем. 2: 5 — 8).

Казватъ че г-нъ Георги Мюлеръ се е молилъ въ продължение на 65 години за спасението на двама души, обаче до деня на смъртъта му, тѣ не бѣха обрнати къмъ Бога. При всичко това, той казваше: „ще ги срѣщна и двамата на небото. Небесниятъ Отецъ не би ми внушилъ да продължавамъ въ молитва за тѣхъ за толкозъ години, ако Той не искаше да покаже милостѣта Си къмъ тѣхъ“. Вѣрата му получила наградата си. Единиятъ отъ двамата се обрналъ като получилъ извѣстие за смъртъта на Г. Мюлера, а другиятъ по-сетнѣ.

Златенъ текстъ: *Голяма сила има усърдната молитва на праведния* Иак. 5: 16.

Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

 Търсимъ извинение отъ четцитѣ задѣто съгласно даденото ни обѣщание не можаме да напечатимъ съдържателната сказка на г-нъ Ватералски върху „Славянство и Евангелизъмъ“. Ще бжде напечатана изцѣло въ идния брой на „Христ. Свѣтъ“.

Новиятъ адресъ на Надзирателя на Мет. Еп. Мисия, Д-ръ Е. Е. Каунтъ е ул. „Генералъ Парен-

совъ“ № 53. Това за свѣдѣние на всички, които иматъ работа съ него.

Едно важно и цѣнно издание. Официалниятъ Сборникъ на Първата Сесия на Централната Мет. Конференция въ Европа, държана въ Римъ на 2—7 септември е вече приготвенъ за печатъ. Книжката ще се състои отъ около 125 стр. и ще даде пълно изложение на всичко сторено въ този исторически слоборъ — всичкитѣ реферати,

рѣчи и разисквания, заедно съ много и интересни свѣдѣния за успѣха на метод. работа въ Европа придружена съ много илюстрации. Всѣки метод. проповѣдникъ трѣба да се снабди съ тази книга. Цѣната ѝ е само единъ левъ — сума, която едва ще покрие пощенскитѣ разноски и печата. Къмъ 1 ноември ще бѣде готова. А за да се знае по-опредѣлено колко, тѣла трѣба да се напечататъ, добръ ще е ако проповѣдниците и мирянитѣ, които ще искатъ да си набавятъ книгата; изпратятъ изведнѣжъ поръжките си до Прѣп. Карло М. Ферари, Методистка Книжарница, Via Firenze 36, Roma Italia.

Десетгодишенъ юбилей. На 4-и декември тази година Пловдивското Млад. Дружество „Христ. старани“ ще празнува при особна програма десетгодишнината отъ своето основаніе. Утренята ще се държи подходяща за случая проповѣдъ, а слѣдъ обѣдъ ще се държи тържествено събрание, въ което ще се четатъ поздравителни писма отъ разни лица и членове отсъстващи отъ Пловдивъ. Ще се даде и едно интересно изложение за началото, развитието, и дѣйността на дружеството. По случай този юбилей, единъ отъ членоветѣ на съюзното настоятелство ще бѣде делегиранъ, за да прѣдставява съюза на Младеж. Хр. Организации и да земе участие въ упражненіята.

Студентскитѣ организации при Софійския Университетъ. Като плодъ отъ конференцитѣ на Д-ръ Джонъ Мотъ миналата пролѣтъ, при нашия университетъ се образуваха двѣ групи отъ студенти и студентки. Идеята за ползата отъ тѣзи организации се толкозъ добръ усви, щото младежитѣ, безъ губене на врѣме се прѣдадоха на плодотворна работа още прѣзъ лѣтния семестъръ. Всѣка една отъ групитѣ — студенти и студентки си изработиха необходимия уставъ. Тази есенъ съ започване занятіята си при университета, и двѣтѣ студентски групи се прѣдадоха на усиленна работа. Първи студентскитѣ държаха първия си рефератъ върху „Книгата на книгитѣ“ и избраха своето настоятелство състоящо се отъ: Г-ца Адр. Караванова — прѣдседателка, Мар. Згурева — секретарка, Екат. Иванова — каснерка, Еленка Гюрова — прѣдседателка на религиозния отдѣлъ, Райна Чингулова — на литературния отдѣлъ и Еленка Шеханова на социалния отдѣлъ. Г-ца Велка Панчева е избрана за прѣдседателка на Фоуер-то. За послѣдното е наето едно много добро помѣщение не далечъ отъ университета. Тукъ повече отъ четиридесетъ студентки се срѣщатъ за одихъ и почивка. Има пансионъ, дѣто нѣколко отъ дѣвицитѣ при добра обстановка намиратъ удобна квартира и добра храна. Миналия вторникъ, вечерята въ аудитория № 45, Г-ца Сандърсъ държа рефератъ върху солидарността между женитѣ и между студентскитѣ въобще. Имало е мнозина посетители, и като плодъ на хубавия рефератъ, нѣколко нови студентки сж станали членки на Фоуер-то.

За шастие и организацията на студентитѣ младежи не стои по-долу. Прѣзъ лѣтния сезонъ тѣ си изработиха единъ прѣкрасенъ уставъ, а прѣзъ тѣзи дни тѣ сж държали своето учредително засѣдание, въ което сж били избрани слѣднитѣ господа за членове въ настоятелството: прѣдсед. К. Ц. Кумановъ, подпрѣдсед. Райко Даскаловъ; секретаръ—Ник. Алексиевъ, касиеръ — Конст. Димитровъ; религиозенъ отдѣлъ Нанко Тафровъ; литерат. отдѣлъ — Василъ Василевъ; социаленъ отдѣлъ — Рафаелъ Хавезовъ; и библиотекаръ — Богданъ Радусевъ. И единитѣ и другитѣ сж рѣшени да развиватъ усиленна дѣйностъ посрѣдствомъ разнитѣ отдѣли.

Общиятъ съборъ на южно-българскитѣ евангелски църкви е приключилъ сесията си вчера въ срѣда, на Димитровъ-денъ. Споредъ свѣдѣния;

Редакторъ: Ив. Я. Съчановъ.

чирпени отъ присъстващитѣ, освѣтъ хубавитѣ сказки и добритѣ молитвени събрания, въ частнитѣ засѣдания се състояли обстоятелни разисквания и се зели важни рѣшения за прѣработка на Църковния Уставъ, за държане една съединена конференция всѣка есенъ, за изпращане покана до всички отсъстващи проповѣдници да се върнатъ и занематъ вакантнитѣ църкви въ България, и най-важно отъ всички, избрала се нѣколкочленна комисия отъ опитни работници, която да изработи проектъ за учредяване за въ бѣдеще на една контролна или управителна власт надъ българскитѣ еванг. църкви въ Южна-България.

Църковно-народенъ съборъ въ Цариградъ. Органтъ на свещенишкия съюзъ — „Свѣтъникъ“, въ послѣдния си брой става отзивъ на едно важно извѣстие на екзархийския органъ „Вѣсти“ за събирането на църковно-народенъ съборъ въ Цариградъ по уреждането на църковно-училищнитѣ работи и прѣглеждането на Екзарх. Уставъ. Нег. Блаж. Екзархътъ вече билъ далъ своето архипасторско благословение за свикването на тоя съборъ. Всички искрени блгари безъ разлика на убѣждение не можѣ да се нерадватъ за това извѣстие, едно защото на Нег. Величество народа ще се даде възможностъ да урежда самъ своитѣ църковно училищни работи, а главно защото цариградскитѣ съборъ съ дѣйността и рѣшенията си ще раздвѣжи спящото въ дълбокъ духовенъ сънъ българско общество въ царството. Ако Синодътъ бѣше съзнавалъ длъжността си, ако той наистина мислеше за благо на църквата, отъ освобожденито и до сега не единъ, но нѣколко църковно народни събори можѣха да се свикатъ, и маса назрѣли въпроси около църквата и духовната просвѣта щѣха да намѣрятъ своето правилно разрѣшение. Но изглежда че Синодътъ се бои отъ самата мисль за църковенъ съборъ въ утрата на църквата той прѣдпочита автократизма и пълната централизация на властѣта. Добръ, но народътъ до край не ще да бездѣйствува; часътъ е ударилъ, първиятъ сигналъ за рѣшителна сжпка напредъ ще се даде отъ прѣдстоящия църковно-народенъ съборъ въ Цариградъ. Тогазъ горко наспящитѣ и назадничавитѣ!

Сждбата на свещенишкия съюзъ. Въ септемврийския брой на „Христ. Свѣтъ“ бѣхме оповѣстили че Синодътъ е рѣшилъ да земе строги мѣрки противъ свещеницитѣ — членове на свещенишкия съюзъ. Интересно бѣше да се знае какъ ще подѣйствуватъ прѣдприетитѣ строги мѣрки и заплашвания върху съюзиститѣ свещеници. Въ послѣднитѣ нѣколко броя на „Свѣтъникъ“ сж напечатани нѣколко статии които дѣхатъ рѣшителностъ и сжтински борчески духъ за възстановление на правдата. Безбоязнено, но пакъ съ благъ християнски духъ, ръководенитѣ сили около свещ. съюзъ заявяватъ че сж рѣшени да стоятъ на позицитѣ си и да отстаиватъ правата си до край. Отъ направенитѣ до сега изявления, *предполагаме* че около съюза ще да сж се сгруппирали крупни духовни и мирянски сили, които при първото прибѣгване до репресалии отъ страна на Синода, може да избликатъ съ неутържима мощъ. Като най-ефикасно срдство въ ржцѣтъ имъ е *печатътъ*. Чрѣзъ него тѣ сигурно ще привлѣкатъ къмъ себе си симпатитѣ на мнозина въ Народното Събрание, а така сжщо и общественото мнѣние — самия народъ. До колкото печатътъ ще е готовъ да се постави въ услугата на гоненитѣ светеници най добръ свидѣтелствува подигнатата се напоследъкъ буря противъ Синода за изрѣзването на Стамболовия образъ отъ портрета на Първия Църковенъ Съборъ въ Цариградъ. Добре Синодътъ да си направи смѣткитѣ и да обмисли срдствата прѣди да е пламналъ огнѣтъ, който слѣдъ това мжчно ще се угаси.

Печатница „День“ — София.

